

**Briuselis, 2026 m. birželio 24 d.
(OR. en)**

10464/26

**Tarpinstitucinė byla:
2025/0543 (COD)**

**RECH 278
COMPET 761
IND 409
MI 625
EDUC 267
TELECOM 311
ENER 392
ENV 719
CLIMA 325
AGRI 492
TRANS 415
SAN 474
BIOTECH 78
CADREFIN 288
CODEC 1162**

PRANEŠIMAS DĖL „A“ PUNKTO

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

kam: Tarybai

Dalykas: Programos „Europos horizontas“ dokumentų rinkinys: 2028–2034 m.
bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa
Bendroji programa ir su ja susijusios dalyvavimo bei sklaidos taisyklės
– Dalinis bendras požiūris

Delegacijoms toliau pateikiamas peržiūrėtas pirmininkaujančios valstybės narės tekstas.

Visos orientacinės sumos yra nepatvirtintos iki derybų dėl daugiameinės finansinės programos užbaigimo.

Laužtiniuose skliaustuose pateiktos nuostatos į dalinį bendrą požiūrį neįtrauktos.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo sukurama 2028–2034 m. bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Europos horizontas“, nustatomos su ja susijusios dalyvavimo ir sklaidos taisyklės ir panaikinamas Reglamentas (ES) 2021/695

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 173 straipsnio 3 dalį, 182 straipsnio 1 dalį, 183 straipsnį ir 188 straipsnio antrą pastraipą ir 322 straipsnio 1 dalies a punktą,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę²,

atsižvelgdami į Audito Rūmų nuomonę (1),

laikydami įprastos teisėkūros procedūros,

¹ OL C [...], [...], p. [...].

² OL C [...], [...], p. [...].

kadangi:

- (1) Sąjungos tikslas – stiprinti savo mokslinę ir technologinę bazes stiprinant Europos mokslinių tyrimų erdvę (EMTE), kurioje laisvai judėtų tyrėjai, mokslinės žinios bei technologijos, ir skatinant ją tapti konkurencingesne, be kita ko, jos pramonės sektoriuje, kartu skatinant visą mokslinių tyrimų ir inovacijų (MTI) veiklą, kad būtų įgyvendinti Sąjungos strateginiai prioritetai ir įsipareigojimai, kurių galutinis tikslas yra propaguoti taiką, Sąjungos vertybes ir jos tautų gerovę. Atsižvelgiant į tai, tolesnis EMTE plėtojimas turėtų padėti veiksmingai įgyvendinti laisvą žinių, mokslinių tyrimų ir inovacijų judėjimą kaip Sąjungos „penktąją laisvę“;
- (2) siekdama užtikrinti mokslinį, technologinį, ekonominį Sąjungos investicijų į MTI poveikį, taip pat jų poveikį aplinkai bei visuomenei ir kuo didesnę jų pridėtinę vertę, Sąjunga turėtų investuoti į mokslinius tyrimus ir inovacijas pagal 2028–2034 m. bendrąją mokslinių tyrimų ir inovacijų programą „Europos horizontas“ (toliau – Programa), kuri turėtų stiprinti lyderystę mokslo ir technologijų srityse bei mokslinę ir technologinę kompetenciją, konkurencingumą, atsparumą ir suverenumą, tvarumą ir socialinę sanglaudą;
- (2a) Programa turėtų būti remiamas pažangių žinių, inovacijų ir technologijų kūrimas, geresnė jų sklaida ir perdavimas Sąjungoje, skatinama karjera mokslinių tyrimų srityje, pritraukiami ir išlaikomi specialistai visais lygmenimis ir prisidedama prie visapusiško Sąjungos specialistų rezervo įtraukimo, sudaromos palankesnės sąlygos bendradarbiavimo ryšiams ir didinamas MTI poveikis formuojant, remiant ir įgyvendinant Sąjungos politiką, remiamas ir stiprinamas novatoriškų ir tvarių sprendimų įsisavinimas ir diegimas Sąjungoje ir sprendžiami Europos ir pasauliniai uždaviniai, užtikrinant sinergiją su Europos konkurencingumo fondu. Reikėtų atkreipti dėmesį į konkrečius poreikius, kylančius dėl geopolitinių iššūkių;
- (3) [Programa turėtų būti glaudžiai susieta su Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) [XXX]* [Europos konkurencingumo fondas]³, moksliniams tyrimams ir inovacijoms skiriant pagrindinį vaidmenį Sąjungos ekonomikos ir investicijų strategijoje;]

³ OL C [...], [...], p. [...].

- (4) be to, Sąjunga turėtų siekti pašalinti nelygybę ir skatinti įvairovę, įtraukti bei lyčių lygybę, taip pat kovoti su diskriminacija, vadovaujantis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 8 ir 10 straipsniais ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija;
- (4a) Programa turėtų būti aktyviai skatinama naudoti viešosiomis lėšomis finansuojamų mokslinių tyrimų rezultatus ir mokslinius įrodymus visų lygmenų politikos formavimo procesuose siekiant skatinti įrodymais grindžiamą viešąją politiką. Ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas užtikrinimui, kad mokslinės įžvalgos būtų prieinamos ir aktualios sprendimus priimančioms asmenims ir piliečiams;
- (4b) Programa turėtų būti skatinama socialinių ir humanitarinių mokslų (SHM) integracija, atsižvelgiant į SHM aspektus visuose komponentuose ir visais programavimo etapais, taip pat pasitelkiant laiku atliekamą finansuojamos mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklos SHM matmens stebėseną ir ataskaitų apie ją teikimą;
- (5) iš pastarojo meto patirties sparčiai kintančioje ekonominėje, socialinėje ir geopolitinėje aplinkoje matyti, kad daugiametė finansinė programa ir jos Sąjungos išlaidų programos turi būti lankstesnės. Siekiant šio tikslo ir laikantis Programos tikslų skiriant finansavimą turėtų būti tinkamai atsižvelgiama į kintančius politikos poreikius ir Sąjungos prioritetus, nustatytus susijusiuose Komisijos paskelbtuose dokumentuose, Europos Parlamento rezoliucijose ir Tarybos išvadose, kartu užtikrinant pakankamą biudžeto vykdymo nuspėjamumą;
- (6) dalyvavimo Programoje ir jos rezultatų sklaidos taisyklėmis, įskaitant vertinimo procesus, siekiama dar labiau supaprastinti galimybes pasinaudoti Sąjungos finansavimu, padidinti jo atvirumą ir kuo labiau padidinti jo poveikį. Nacionaliniai informacijos centrai turėtų atlikti esminį vaidmenį prieigos supaprastinimo ir atvirumo didinimo srityse, vykdydami tikslingą komunikaciją ir informacijos apie programą „Europos horizontas“ sklaidą potencialiems pareiškėjams, įskaitant naujus dalyvius ir naujas tikslines grupes, taip prisidedami prie įtraukaus dalyvavimo ir geresnės pasiūlymų kokybės. Komisija turėtų remti nacionalinių informacijos centrų tinklą ir su juo bendradarbiauti, kad visoje Sąjungoje paslaugos būtų nuoseklesnės ir rezultatyvesnės;

- (7) Programa turėtų prisidėti prie viešųjų ir privačiųjų investicijų į MTI didinimo valstybėse narėse, taip padėdama pasiekti bendrą investicijų tikslą – moksliniams tyrimams ir plėtrai skirti bent 3 % Sąjungos bendrojo vidaus produkto (BVP) – ir padėdama mažinti inovacijų atotrūkį pačioje Sąjungoje bei pasaulinių konkurentų atžvilgiu. Valstybių narių investicijos į MTI turėtų būti vertinamos pasitelkiant ekonominės, biudžeto, užimtumo ir socialinės politikos koordinavimo Sąjungoje sistemą – Europos semestro procesą. Siekiant to tikslo reikėtų užtikrinti, kad valstybės narės ir privatusis sektorius papildytų Programą savo sustiprintais investicijų veiksmis mokslinių tyrimų, plėtros ir inovacijų srityse. Sąjunga nuolat daro pažangą didindama investicijas į mokslinius tyrimus ir plėtrą, tačiau atsilieka nuo kitų pasaulinių lyderių. Prieš daugiau nei du dešimtmečius nustatytu minėtuju 3 % tikslu buvo pripažinta mokslinių tyrimų ir plėtros, kaip žiniomis grindžiamos visuomenės pagrindo ir vienos iš svarbiausių ilgalaikio ekonomikos augimo, produktyvumo bei pasaulinio konkurencingumo varomųjų jėgų, svarba. Nors šis tikslas paskatino daugelį valstybių narių nustatyti savo mokslinių tyrimų ir plėtros intensyvumo tikslus, skirtumai tebėra dideli, nes savo investavimo užmojus įgyvendino arba viršijo tik kelios valstybės narės;
- (8) klasifikuojant mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklą pagal jos technologinės brandos lygį, produktų kūrimo bei parodomąją veiklą ir apibrėžiant kvietimuose teikti paraiškas numatytas veiksmų rūšis, kai aktualu, turėtų būti atsižvelgiama į EBPO pateiktas technologinės parengties lygių (TPL) apibrėžtis. Dotacijos neturėtų būti skiriamos veiksmams, kai veikla viršijamas aštuntas TPL;

- (9) Europos partnerystės yra viena iš pagrindinių Sąjungos mokslinių tyrimų ir inovacijų prioritetų įgyvendinimo priemonių. Europos partnerysčių sritys turėtų būti apibrėžtos remiantis Taryboje arba, kai tinkama, Tarybos patariamųjų organų pateiktomis gairėmis. Siekiant spręsti susiskaidymo ir dubliavimosi problemą, Europos partnerystės turėtų būti įgyvendinamos taikant strateginį, portfeliu grindžiamą metodą, kad būtų padidintas nuoseklumas, užtikrintas papildomumas ir optimizuotas Sąjungos išteklių naudojimas. Svarbų vaidmenį nustatant, atrenkant ir formuojant Europos partnerystės portfelį ir jį įgyvendinant turėtų atlikti valstybės narės. Portfelio nustatymas turėtų būti užbaigtas pakankamai anksti programavimo laikotarpio pradžioje, kad būtų galima priimti nacionalinius ir regioninius sprendimus dėl investicijų. Europos partnerystės turėtų būti grindžiamos strateginėmis mokslinių tyrimų ir inovacijų darbotvarkėmis, kuriose būtų atspindėti Sąjungos prioritetai ir būtų numatyta, kaip juos paversti konkrečiais veiksmais visoje vertės grandinėje, visų pirma diegimo rinkoje veikla ir būdais, kurie turėtų būti remiami iš kitų šaltinių, pavyzdžiui, EKF. Steigimo dokumentuose turėtų būti nustatyta aiški ir teisiškai pagrįsta partnerių bendradarbiavimo sistema, įskaitant atitinkamus jų vaidmenis, teises ir pareigas, o išsamesnė teisinė ir finansinė tvarka, visų pirma susijusi su kitų partnerių, išskyrus Sąjungą, įnašais, kai tikslinga, turėtų būti nustatyta papildomuose susitarimuose;
- (9a) siekiant užtikrinti rezultatyvų, efektyvų ir skaidrų Programos įgyvendinimą, stebėseną ir vertinimą, Europos partnerysčių veiksmai turėtų būti įgyvendinami taikant bendras skyrimo procedūras, įskaitant kvietimų teikti pasiūlymus, vertinimo, atrankos ir stebėsenos procedūras. Bendros skyrimo procedūros turėtų sumažinti naudos gavėjams tenkančią administracinę naštą ir susiskaidymą įgyvendinimo atžvilgiu, taip pat palengvinti visapusišką stebėseną ir duomenų rinkimą, taip sustiprinant atskaitomybę ir didinant skaidrumą;
- (9b) kiti partneriai, išskyrus Sąjungą, gali būti viešojo ir (arba) privačiojo sektorių subjektai; tais atvejais, kai tokios partnerystės sudaromos su atstovaujančiomis organizacijomis (pvz., pramonės asociacijomis), tų organizacijų nariai Europos partnerystės tikslais taip pat turėtų būti laikomi partneriais;

- (9c) siekiant užtikrinti nuoseklų požiūrį į Europos partnerystes per visą jų gyvavimo ciklą, į kiekvieną partnerystę turėtų būti įtraukta *ex ante* pasitraukimo strategija ir laipsniško finansavimo pagal bendrąją programą nutraukimo priemonės. Tokiose strategijose turėtų būti pateikiamos į ateitį orientuotos išvalgos dėl to, kaip partnerystės tikslai, veikla ir rezultatai gali būti toliau išlaikomi, pertvarkomi arba jų atsisakoma, kai Sąjungos parama nebeteikiama, užtikrinant tvarkingą pereinamąjį laikotarpį ir pagrindinių rezultatų išsaugojimą, kartu sudarant sąlygas galimai tęsti veiklą pagal kitas Sąjungos programas, pasitelkiant nacionalinį finansavimą arba privačias investicijas;
- (10) [Europos partnerystės, be kita ko, kuriamos bendrųjų įmonių forma, kaip esminė pramonės įtraukimo ir investicijų į bendradarbiaujamuosius mokslinius tyrimus bei inovacijas užtikrinimo priemonė, turėtų padėti siekti konkrečių Europos konkurencingumo fondo politikos linijų tikslų ir, prireikus, turi būti remiamos iš šio fondo, kad šie tikslai būtų įgyvendinti;]
- (12a) Reglamentu (ES) 2021/695 nustatytos ES misijų sritys – klimato kaita, vėžys, vandenynų atkūrimas, dirvožemio sveikata ir poveikiu klimatui neutralūs ir pažangūs miestai – siekiant spręsti šiuos uždavinius nustatant aiškius, per nustatytą laiką pasiekinius tikslus. ES misijos turėtų paspartinti novatoriškų sprendimų kūrimą, plėtrą ir diegimą ir padėti kurti eksperimentines naujų produktų ir paslaugų rinkas. Po kelerius metus trukusio investavimo į mokslinius tyrimus ir inovacijas siekiant sukurti reikalingas proveržio technologijas, paslaugas, produktus ir socialines inovacijas, atėjo laikas užtikrinti geriausių sprendimų diegimą ir įsisavinimą. EKF politikos linijos suteikia unikalią galimybę užtikrinti visos vertės grandinės aprėptį ir misijų tikslų įgyvendinimą. Nors likę su moksliniais tyrimais ir inovacijomis susiję poreikiai vis dar turėtų būti integruojami į būsimas bendradarbiaujamųjų mokslinių tyrimų ir inovacijų darbo programas, kurios bus remiamos pagal šią Programą iki 2030 m., aktyvaus diegimo aukštesniuose TPL turėtų būti siekiama pasitelkiant EKF ir kitas Sąjungos programas. Parama su naujojo europinio bauhauzo (NEB) priemone susijusiai MTI veiklai pagal programą „Europos horizontas“ teikiama tuo pat metu vykdant veiksmus, kuriais siekiama diegti inovacijas pagal kitas Sąjungos programas;

- (13) Europos mokslinių tyrimų taryba (EMTT) turėtų teikti patrauklų ir lankstų finansavimą, taip sudarydama sąlygas talentingiems ir kūrybingiems pavieniams tyrėjams – ypatingą dėmesį skiriant ankstyviesiems karjeros etapams – rinktis perspektyviausius kelius visose pažangiausio mokslo srityse. Šis įsipareigojimas vykdyti principu „iš apačios į viršų“ grindžiamus mokslinius tyrimus tyrėjo iniciatyva, atrenkamus skelbiant Sąjungos masto konkursą, remiantis išimtinai pažangumo kriterijumi, ir atvirus specialistams, nepriklausomai nuo jų pilietybės ar kilmės, yra labai svarbus stiprinant Europą kaip pasaulyje pirmaujančią mokslinių tyrimų ir inovacijų centrą ir toliau pritraukiant bei išlaikant iškiliausius pasaulio tyrėjus. EMTT turėtų toliau plėtoti ir stiprinti informavimo ir bendradarbiavimo veiklą, kad padidintų EMTT matomumą geriausiems Sąjungos ir kitų pasaulio šalių tyrėjams;
- (14) žiniomis grindžiamoje pasaulinėje ekonomikoje ilgalaikis Sąjungos konkurencingumas, lyderystė mokslo bei technologijų srityje ir gebėjimai spręsti europinius ir pasaulinius uždavinius visų pirma turėtų priklausyti nuo jos gebėjimo ugdyti, pritraukti ir išlaikyti aukštos kvalifikacijos ir, atsižvelgiant į saugumo aspektus, tarptautiniu lygmeniu susietus mokslinių tyrimų srities darbuotojus visoje Sąjungoje. Strateginės investicijos į pažangius tyrėjus, jų mokymą, judumą ir karjeros perspektyvas akademinėje bendruomenėje ir už jos ribų yra labai svarbios siekiant skatinti mokslo proveržį, kuris sąlygoja inovacijas, ekonominį, visuomenės bei aplinkos atsparumą ir visuomenės gerovę. Laikantis Europos tyrėjų chartijos principų, siekti šio tikslo padeda programa „Marie Skłodowskos-Curie veiksmai“. Programa turėtų būti stiprinami mokslinius tyrimus atliekančių organizacijų, universitetų ir kitų aukštojo mokslo ir mokymo įstaigų bei inovacijų ekosistemų, įskaitant privatųjį sektorių, ryšiai. Ji turėtų padėti sudaryti sąlygas užbaigti Europos mokslinių tyrimų erdvės kūrimą ir plėtoti sinergiją su Europos švietimo erdve, kiek tai susiję su jos aukštojo mokslo aspektu, be kita ko, pasitelkiant Europos universitetų aljansus ir programą „Erasmus+“. Tai turėtų padėti, bendradarbiaujant, puoselėjant, pritraukiant ir išlaikant specialistus ir pritraukiant daugiau privačiųjų investicijų, plėtoti Europos aukštojo mokslo sektoriaus pajėgumus konkuruoti su pasauliniais partneriais;

- (14a) programa „Marie Skłodowskos-Curie veiksmi“ turėtų prisidėti prie to, kad būtų padidintas visų ES valstybių narių, kaip pažangumu grindžiamų mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje pirmaujančių pasaulyje regionų, patrauklumas, kartu užtikrinant vienodas sąlygas ir palyginamą perkamosios galios paritetą programos „Marie Skłodowskos-Curie veiksmi“ tyrėjams, nepriklausomai nuo to, kurioje šalyje jie vykdo savo mokslinius tyrimus. Todėl atitinkamai turėtų būti nustatytas supaprastintas išlaidų apmokėjimas programai „Marie Skłodowskos-Curie veiksmi“ įgyvendinti. Šalių korekciniai koeficientai ir pragyvenimo išmokos dydžiai turėtų būti atnaujinami kas dvejus metus, remiantis naujausiais turimais Eurostato duomenimis, kad būtų atsižvelgta į išlaidų ir gyvenimo lygio skirtumus. ES valstybėms narėms ir asocijuotosioms trečiosioms šalims gali būti taikoma šalių korekcinio koeficientų minimali riba;
- (14b) vykdant bendradarbiaujamąją mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklą turėtų būti užtikrintas subalansuotas požiūris į principu „iš apačios į viršų“ grindžiamus veiksmus ir iš anksto nustatytas temas. Siekiant išlaikyti ilgalaikę Sąjungos lyderystės MTI srityje viziją, principu „iš apačios į viršų“ grindžiami veiksmai taip pat gali būti remiami vykdant didelio masto ir tyrėjų inicijuojamas bendradarbiavimo iniciatyvas. Siekiant atsverti mokslo susiskaidymą, jomis turėtų tinkamai atsižvelgiama į būtinybę surinkti kompetenciją iš visos ES ir skatinti naujus bendradarbiavimo modelius, suburiant tiek įsitvirtinusių, tiek besiformuojančių kompetencijos centrus;

- (15) Europos inovacijų taryba (EIC) turėtų skatinti rinkas kuriančias giliųjų technologijų inovacijas. Naudodamasi savo priemonėmis, ji turėtų nustatyti, kurti ir diegti šias giliųjų technologijų inovacijas. Teikdama nuoseklią ir racionalizuotą paramą, EIC turėtų panaikinti viešosios paramos proveržio technologijoms ir giliųjų technologijų inovacijoms ir privačiųjų investicijų į jas trūkumą. EIC turėtų siekti savo priemonėmis susieti, integruoti ir paspartinti novatorių kelią nuo mokslinių tyrimų iki rinkos ir sudaryti sąlygas Sąjungai turėti pirmaujančias įmones besiformuojančiose technologijų srityse, kad būtų pasiekti jos socialiniai ir ekonominiai tikslai ir išvengta priklausomybės nuo kitų pasaulio regionų. Ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas moterų ir jaunimo vadovaujamų perversminių ir giliųjų technologijų startuolių rėmimui ir jų galimybių gauti finansavimą ir mentorystės paslaugas palengvinimui. EIC turėtų remti didelės rizikos ir didelį potencialą turinčias inovacijas ir įmones, kurioms kyla tokia technologinė, mokslinė, finansinė arba su valdymu ar rinka susijusi rizika, dėl kurios jos dar nėra laikomos patraukliomis įprastiems investuotojams ir todėl negali pritraukti reikiamų investicijų rinkoje, kad galėtų konkuruoti pasaulio mastu. Tai turėtų apimti tiek atvirą („iš apačios į viršų“), tiek uždaviniais grindžiamą požiūrį, koordinuojant veiksmus su Europos konkurencingumo fondu ir jo politikos linijomis. EIC metodas turėtų apimti proaktyvaus iššūkių valdymo elementus, pavyzdžiui, didelės rizikos projektus, kurie remiami etapais arba nutraukiami taikant programų vadovų prižiūrimą portfelio metodą ir sudaryti sąlygas novatoriškiems viešiesiems pirkimams. Šis EIC metodas turėtų būti išplėstas, kad būtų remiami gynybos ir dvejopo naudojimo technologijų startuoliai ir jų veiklos plėtra, visapusiškai papildant EKF programos „InvestEU“, EKF politikos linijos „Atsparumas ir saugumas, gynybos pramonė ir kosmosas“ ir ES gynybos inovacijų sistemos bei su kosmoso technologijomis susijusios verslumo iniciatyvos CASSINI veiklą. Įgyvendinimas turėtų būti vykdomas užtikrinant sinergiją su Europos konkurencingumo fondu. EIC veiklos, susijusios su gynyba, atveju tai turėtų apimti reguliarią dalijimąsi informacija su Programos komitetu, veikiančiu sudėtimi, kuri atsakinga už „Atsparumą ir saugumą, gynybos pramonę ir kosmosą“, siekiant užtikrinti Europos gynybos technologinės ir pramoninės bazės konkurencingumo stiprinimą. Be to, tai turėtų apimti visišką suderinimą su EKF nuostatomis, susijusiomis su reikalavimus atitinkančių subjektų steigimu ir kontrole, kad būtų užtikrinti Sąjungos ir jos valstybių narių saugumo ir gynybos interesai;

- (15a) EIC schemos „Plug-in“ kūrimas ir regioninių, nacionalinių ir ES finansavimo įstaigų bei programų sertifikavimas EIC schemai „Plug-in“, turėtų būti atliekami taip, kad administracinė našta paraiškams teikiančioms programoms būtų minimali, o potencialiems pareiškėjams būtų sukurta aiški pridėtinė vertė;
- (15b) visais įgyvendinimo etapais turėtų būti užtikrintas EIC fondo ir EKF papildomumas ir sinergija. EKF programą „InvestEU“ visų pirma turėtų įgyvendinti įgyvendinantieji partneriai, tiesiogiai arba per finansų tarpininkus atsakingi už investicijų atranką, pasitelkdami rizikos pasidalijimo biudžeto garantijas ir finansines priemones. Pagal EKF programą „InvestEU“ gali būti remiami visi ekonomiškai perspektyvūs galutiniai gavėjai ir investicijos bet kuriame jų plėtros etape – nuo veiklos pradžios (pradinis finansavimas ir ankstyvas augimas) iki veiklos plėtros – ir visos technologijos, įskaitant proveržio technologijas. Galutiniams gavėjams perduodama Sąjungos parama gali būti įvairių formų, pvz., paskolos, garantijos, kvazinuosavas kapitalas ir investicijos į nuosavą kapitalą. EIC fondas turėtų teikti tiesioginę investicijų į nuosavą kapitalą paramą įmonėms. EIC fondo sprendimuose dėl investicijų turėtų būti pateikiamas vertinimas siekiant užtikrinti, kad EIC fondas investuotų į galutinius gavėjus (paprastai giliųjų technologijų startuolius), kurie dėl rizikos lygio, susijusio su naujomis technologijomis ir (arba) naujomis rinkomis, negali patenkinti visų savo finansavimo poreikių pasitelkdami rinkos šaltinius arba EKF. EIC verslo spartinimo paslaugomis gali būti teikiama nefinansinė parama EIC naudos gavėjams bei galutiniams gavėjams ir siekiama patenkinti jų konkrečius giliųjų technologijų ir perversminių inovacijų poreikius, o EKF vykdant konsultavimą projektų klausimais gali būti teikiamos platesnės konsultavimo paslaugos, skirtos padėti platesniam naudos gavėjų ratui. Turėtų būti sukurta sinergija, kad EIC programos „Accelerator“ ir EIC fondo galutiniai gavėjai jų veiklos plėtros etape galėtų būti finansuojami pagal EKF programą „InvestEU“, jei jie atitinka sąlygas. Šis papildomumas bus užtikrintas, pavyzdžiui, bendradarbiaujant patariamajai tarybai EKF programos „InvestEU“ klausimams ir EIC valdybai;
- (16) giliųjų technologijų įmonių veiklos plėtros finansavimas Veiklą plečiančių įmonių Europos fondo lėšomis, apie kurį paskelbta startuolių ir veiklą plečiančių įmonių strategijoje, teikiamas šio reglamento įsigaliojimo metu, turėtų būti vykdomas 2021–2027 m. DFP sutartomis sąlygomis. Visas veiklos plėtros finansavimas pagal 2028–2034 m. DFP turėtų būti vykdomas pagal EKF;

- (17) Jungtinis tyrimų centras (JRC) ir toliau turėtų viso politikos ciklo metu teikti nepriklausomus mokslinius duomenis ir techninę paramą, reikalingus Sąjungos politikai. Tiesioginiai JRC veiksmai turėtų būti įgyvendinami lanksčiai, efektyviai ir skaidriai, atsižvelgiant į Sąjungos politikos poreikius ir atitinkamus valstybių narių ir kitų JRC naudotojų poreikius ir užtikrinant Sąjungos finansinių interesų apsaugą ir strateginę autonomiją. [JRC turėtų ir toliau kurti papildomus išteklius, kuriuos jis gali panaudoti savo mokslinei ir techninei veiklai remti;]
- (18) Programa turėtų būti užtikrinamas veiksmingas visų Europos mokslinių tyrimų erdvės ir Mokslinių tyrimų ir inovacijų pakto vertybių ir principų propagavimas ir jų apsauga⁴. Visų pirma Programa turėtų būti užtikrinama, kad būtų veiksmingai skatinama laikytis lygių galimybių visiems principo ir įgyvendinamas lyčių aspekto integravimas, įskaitant standartizuotąjį lyčių aspekto įtraukimą į MTI turinį. Ja turėtų būti siekiama šalinti lyčių nelygybės priežastis. Ypač daug dėmesio turėtų būti skiriama tam, kad būtų užtikrinta lyčių pusiausvyra vertinimo komisijose ir kituose atitinkamuose patariamuosiuose organuose, kaip antai valdybose ir ekspertų grupėse;
- (19) pagal Programą turėtų būti remiama Europos mokslinių tyrimų ir technologijų infrastruktūros ekosistema, prisidedant prie Sąjungos strateginių prioritetų ir politikos ir kuriant Europos pridėtinę vertę, vykdant darnų ilgalaikį planavimą ir koordinuotas investicijas su valstybėmis narėmis. Reikėtų tinkamai atsižvelgti į Europos strateginio mokslinių tyrimų infrastruktūros forumo (ESFRI) (ir bet kokio kito strateginio technologijų infrastruktūros forumo) darbą. Tikslas – padengti iki 20 % statybos arba kapitalinio modernizavimo išlaidų, t. y. remti suderintą Sąjungos svarbos mokslinių tyrimų ir technologijų infrastruktūros, papildančios valstybių narių infrastruktūrą, portfelį, kad būtų skatinama mokslinė ir technologinė kompetencija ir konkurencingumas, remiant mokslinių tyrimų ir inovacijų ciklo tąsą, pradedant nuo fundamentinių ir žinių siekio skatinamų mokslų tyrimų ir baigiant taikomaisiais moksliniais tyrimais bei perėjimu prie diegimo visuomenėje ir rinkoje;

⁴ 2021 m. lapkričio 26 d. Tarybos rekomendacija (ES) 2021/2122 dėl Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų pakto, OL L 431, 2021 12 2, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2021/2122/oj>.

- (20) pagal Programą turėtų būti įgyvendinamos konkrečios priemonės, kuriomis būtų remiamas pajėgumų stiprinimas dalyvių skaičių didinančiose šalyse ir bendradarbiavimo ryšių stiprinimas bei žinių valorizacija visoje Sąjungoje, didinant mokslinių tyrimų ir inovacijų potencialą [dalyvių skaičių didinančiose ir tarpinio etapo šalyse], taip sukuriant labiau vientisą ir integruotą Europos MTI sistemą ir prisidedant prie tikslo investuoti bent 3 % BVP į mokslinius tyrimus ir plėtrą. Šiais veiksmais taip pat būtų siekiama skatinti privačiųjų subjektų mokslinių tyrimų ir inovacijų pajėgumų stiprinimą, kad būtų paskatintas perėjimas prie didesnio mokslinių tyrimų, plėtos ir inovacijų intensyvumo dalyvių skaičių didinančiose ir tarpinio etapo šalyse. Teikiant paramą pagal šias priemones turėtų būti skatinama nepertraukiama aukštynkryptė mokslinių tyrimų ir inovacijų pajėgumų konvergencija ir remiamasi šalių padaryta pažanga siekiant tolesnės jų pažangos. Ši pažanga turėtų būti reguliariai vertinama naudojant objektyvius duomenis Programos strateginiame procese, kad būtų nustatytas aiškus būdas galiausiai atsisakyti dalyvių skaičiaus didinimo komponento. [2021–2027 m. laikotarpio reikalavimus atitinkančios valstybės narės per visą Programos laikotarpį turėtų būti suskirstytos į dvi grupes, remiantis inovacijų diegimo rezultatų suvestinės rodikliu ir santykinę finansinę grąžą pagal bendrąsias nacionalines pajamas (BNP), remiantis šiais kriterijais: i) tarpinio etapo šalys – šalys, kurių inovacijų suvestinės rodiklis (2023–2025 m.) viršija 75 % Sąjungos vidurkio ir kurių santykinė finansinė grąža pagal BNP (2021–2025 m.) pagal programą „Europos horizontas“ yra teigiama; ii) dalyvių skaičių didinančios šalys – visos kitos valstybės narės, atitinkančios 2021–2027 m. laikotarpio reikalavimus];

- (21) pripažįstant tarptautinio bendradarbiavimo naudą sprendžiant, be kita ko, bendrus susirūpinimą keliančius technologinius, ekonominius, aplinkos ir visuomenės klausimus, Programa turėtų būti skatinamas bendradarbiavimas su trečiosiomis valstybėmis. Tarptautinis bendradarbiavimas turėtų būti grindžiamas bendromis vertybėmis ir principais ir padėti stiprinti Sąjungos konkurencingumą, suverenumą ir kompetenciją MTI srityje, įskaitant jos vaidmenį pasaulinėje mokslo diplomatijoje ir jos gebėjimą pritraukti ir išlaikyti geriausius viso pasaulio specialistus. Geopolitiniai aspektai, įskaitant ekonominę ir mokslinių tyrimų saugumą, turėtų būti šio požiūrio pagrindas, o įvairaus lygio bendradarbiavimas turėtų būti apsvarstytas remiantis bendru naudos, kurią Sąjunga galėtų gauti siekdama įgyvendinti savo prioritetus ir spręsti pasaulinius uždavinius, kartu apsaugodama Sąjungos vertybes ir interesus, vertinimu, tokiu būdu aktyviai ir strategiškiau stiprinant bendradarbiavimą su patikimomis bendramintėmis valstybėmis abipusei naudai. Visiškas ar dalinis prisijungimas prie Programos turėtų išlikti visapusiškiausia bendradarbiavimo forma. Trečiosios šalys taip pat turėtų apimti Europos labai mažų valstybių kategoriją (Andoros Kunigaikštystė, Monako Kunigaikštystė, San Marino Respublika ir Vatikano Miesto Valstybė), jei su ta valstybe galioja atitinkami tarptautiniai susitarimai, laikantis juose nustatytų sąlygų. Tinkamais gauti finansavimą su gynyba susijusiai veiklai EIC lėšomis turėtų būti laikomi tik tie subjektai, kurie yra įsisteigę trečiosiose šalyse, dalyvaujančiose Europos konkurencingumo fonde, skirtame gynybos veiklai, pagal jo 50 straipsnį. Priimant sprendimą dėl trečiųjų šalių dalyvavimo turi būti laikomasi atitinkamų Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos prerogatyvų pagal SESV 218 straipsnį;

(22) siekiant sustiprinti Sąjungos strateginę autonomiją ir užtikrinti ilgalaikį tvarų ekonomikos augimą, labai svarbu stiprinti jos konkurencingumą pasaulyje, kartu apsaugant jos strateginį turtą, technologijas ir interesus, kaip išdėstyta Europos ekonominio saugumo strategijoje⁵. Sąjungos konkurencingumas skatinamas ir jos ekonominis saugumas užtikrinamas Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 136 straipsniu, kurį papildė Reglamento (ES) XXX [Europos konkurencingumo fondas] 10 straipsnis. Taikant šias nuostatas Programos tikslais turėtų būti nustatytas tinkamas teisinis pagrindas, kad prireikus būtų galima nustatyti konkrečias su skyrimo procedūromis susijusias sąlygas, kuriomis skatinamas pažangiais moksliniais tyrimais ir inovacijomis pagrįstas konkurencingumas ir apsaugomi Sąjungos interesai bei strateginė autonomija, įskaitant mokslinių tyrimų saugumo priemones, kuriomis siekiama apsaugoti mokslinių tyrimų veiklą, darbuotojus ir įstaigas, apriboti dalyvavimą arba apsaugoti rezultatus, taip pat užtikrinti nuoseklumą ir suderinamumą su konkrečiomis taisyklėmis pagal Europos konkurencingumo fondo linijas. Prireikus turėtų būti taikomas rizika grindžiamas požiūris, siekiant užtikrinti, kad su moksliniais tyrimais ir inovacijomis susijusi rizika būtų nustatyta, įvertinta ir pašalinta proporcingomis ir veiksmingomis priemonėmis⁶. Pagal Finansinio reglamento 136 straipsnį dėl saugumo priežasčių didelės rizikos tiekėjams turėtų būti taikomi tinkamumo apribojimai. Atitinkamose darbo programų dalyse turėtų būti nurodyti partnerių iš ne ES valstybių narių arba ES subjektų, kuriuos iš dalies arba visiškai kontroliuoja ne ES subjektai, dalyvavimo apribojimai. Komisija turėtų numatyti tinkamą sistemą, procedūras, gaires ir paramą, kad užtikrintų nuoseklų, veiksmingą ir proporcingą mokslinių tyrimų saugumo reikalavimų taikymą visais Programos įgyvendinimo etapais, įskaitant, kai tinkama, saugumo įsivertinimą ir pradinį saugumo valdymo planą, kuriame nustatomi visi su pareiškėju susiję saugumo klausimai;

⁵ Bendras komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai ir Tarybai „Europos ekonominio saugumo strategija“, JOIN(2023) 20 final, Briuselis, 2023 6 20.

⁶ 2024 m. gegužės 23 d. Tarybos rekomendacija dėl mokslinių tyrimų saugumo didinimo, C/2024/3510.

- (22a) atvirumas, bendradarbiavimas ir akademinė laisvė yra pasaulinio lygio mokslinių tyrimų ir inovacijų pagrindas. Tačiau didėjant tarptautinei įtampai ir geopolitinei mokslinių tyrimų ir inovacijų svarbai, vis labiau silpnėja Europos mokslinių tyrimų saugumas.
- Nepageidaujamas ypatingos svarbos žinių ir technologijų perdavimas, piktavališka trečiųjų šalių įtaka moksliniams tyrimams, taip pat etikos ir sąžiningumo pažeidimai gali turėti neigiamą poveikį Sąjungos arba vienos ar daugiau valstybių narių interesams. Tai gali daryti poveikį Sąjungos ir jos valstybių narių saugumui arba pakenkti Sąjungos vertybėms ir pagrindinėms teisėms, kaip apibrėžta Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje (Chartija). Siekiant palaikyti ir skatinti atvirą ir saugų bendradarbiavimą, labai svarbu, kad Sąjungos mokslinių tyrimų ir inovacijų sektorius būtų remiamas ir įgalinamas nustatyti, mažinti ir šalinti riziką, kuri gali pakenkti Europos mokslinių tyrimų saugumui ir technologiniam atsparumui arba kelti riziką strateginei mokslinių tyrimų ir technologijų infrastruktūrai. Tam reikia proporcingai ir tikslingai taikyti Bendrosios programos priemonės, kaip numatyta Reglamento [EKF] 10 straipsnio 2 ir 3 dalyse. Šios apsaugos priemonės yra būtinos siekiant saugiai ir kuo atviriau bendradarbiauti;
- (23) atsižvelgiant į didėjančią riziką, susijusią su klimato kaita, gamtiniais pavojais, ekstremaliosiomis sveikatos situacijomis ir pasaulinėmis grėsmėmis sveikatai, technologinėmis avarijomis, kintančiomis grėsmėmis saugumui ir kitais sutrikimais, labai svarbu stiprinti Sąjungos ir valstybių narių pajėgumą numatyti krizes ir nelaimės, joms pasirengti ir į jas reaguoti. Programa turėtų būti remiami moksliniai tyrimai, kuriais stiprinamas nelaimių rizikos ir krizių valdymas, investicijos į atsparumą klimato kaitai, taip pat didinamas gyvybiškai svarbių visuomenės funkcijų atsparumas ir kuriama atsparesnė, saugesnė ir geriau pasirengusi Sąjunga, laikantis ES pasirengimo krizėms strategijos tikslų;
- (24) veikla turėtų atspindėti kovos su dramatišku biologinės įvairovės nykimu svarbą ir prisidėti prie gamtos, ekosistemų ir ekosisteminių paslaugų išsaugojimo ir atkūrimo. Aplinkotyra būtina integruoti į veiklą, siekiant išvengti žalos aplinkai, išlaikyti švarią aplinką ir atkurti sveikas ekosistemas, laikantis bendros sveikatos koncepcijos;

- (25) Programoje pripažįstama, kad klimato kaita yra vienas didžiausių pasaulio ir visuomenės uždavinių, o klimato srities veiksmai – konkurencingumo ir visuomenės bei aplinkos atsparumo varomoji jėga. Veikla turėtų atspindėti kovos su klimato kaita svarbą siekiant pereiti prie poveikio klimatui neutralumo, laikantis Sąjungos politikos ir įsipareigojimų;
- (26) Programos įgyvendinimo supaprastinimas yra itin svarbus siekiant užtikrinti jos prieinamumą ir efektyvumą, visų pirma sumažinant naudos gavėjams tenkančią administracinę našą, įskaitant ataskaitų teikimo reikalavimus, ir iki minimumo sumažinant klaidų riziką. Šiuo tikslu pagal Programą, kai aktualu, turėtų būti naudojamos vienkartinės išmokos. Kai tai pateisinama atsižvelgiant į veiksmo ypatumus ar tikslus, turėtų išlikti įmanomas finansavimas, grindžiamas faktinių tinkamų finansuoti išlaidų kompensavimu. Remiantis su ankstesnėmis bendrosiomis programomis susijusiomis pastangomis racionalizuoti finansavimo taisykles ir pateikti aiškią informaciją dalyviams, kad kuo labiau sumažėtų klaidų, personalo išlaidų kompensavimą taip pat reikėtų dar labiau supaprastinti, suteikiant galimybę taikyti personalo vieneto įkainius, kai dėl to tampa mažiau sudėtinga dalyviams ir yra lengviau teikti ataskaitas. Galimybės taikyti personalo vieneto įkainius patrauklumas turėtų padidėti užtikrinus sąžiningą išlaidų padengimą;
- (26a) pasiūlymai ir toliau turėtų būti atrenkami remiantis išorės nepriklausomų ekspertų atliekamu vertinimu. Vertinimo procesas turėtų būti parengiamas taip, kad būtų išvengta interesų konfliktų ir šališkumo. Siekiant supaprastinti naudos gavėjų pasiūlymų teikimo procesą, reikėtų apsvarstyti galimybę taikyti dviejų etapų pasiūlymų teikimo procedūrą, be kita ko, tais atvejais, kai, remiantis turimais duomenimis, tikimasi didelio pasiūlymų skaičiaus. Kai tinkama ir pagrįsta patikimais duomenimis, anoniminiai pasiūlymai turėtų būti vertinami pirmajame vertinimo etape. Komisija į vertinimo procesą, kai taikytina, turėtų ir toliau įtraukti nepriklausomus stebėtojus. Komisija arba atitinkama finansavimo įstaiga turėtų imtis atitinkamų priemonių užtikrinti, kad ekspertų ir vertinimo grupių sudėtis būtų subalansuota įgūdžių, patirties, žinių, be kita ko, specializacijos, visų pirma SHM srityje, geografinės įvairovės ir lyčių požiūriu, atsižvelgiant į padėtį veiksmo srityje;

- (27) kad būtų atsižvelgta į konkrečią organizacinę struktūrą, ypač vykdant mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklą, turėtų būti galima deklaruoti trečiųjų šalių nepiniginius įnašus kaip tinkamas finansuoti išlaidas. Siekiant skatinti rezultatų valorizaciją, reikėtų paaiškinti, kad tai neturėtų būti laikoma veiksmo pajamomis;
- (28) siekiant stiprinti Sąjungos konkurencingumą ir apskritai kuo labiau padidinti rezultatų įsisavinimą ir diegimą, naudos gavėjai, kuriems priklauso atitinkami rezultatai, turėtų juos valdyti laikydamiesi šiame reglamente jiems nustatytų pareigų, susijusių su valorizacija ir sklaida. Tos pareigos gali būti koreguojamos darbo programoje arba dotacijos susitarime, kai tinkama, remiantis politikos aspektais, įskaitant Sąjungos strateginius interesus, kaip antai ekonominis saugumas, technologinis suverenumas ir atsparumas, tačiau jos turėtų apimti reikalavimus apsaugoti rezultatus, suteikti prieigą prie jų, juos valorizuoti ir, kai tinkama ir pagrįsta, paskelbti juos viešai, be kita ko, taikant atvirojo mokslo praktiką. Siekiant palengvinti ir paspartinti valorizacijos procesą, turėtų būti nustatytos paramos priemonės, atitinkančios Komisijos valorizacijos strategiją, parengtą pagal Europos konkurencingumo fondo nuostatas, ir bet kokią tokią paramą ir paslaugas, numatytas jo III skyriuje;
- (29) siekiant stiprinti ir geriau sujungti inovacijų ekosistemas, būtinos paramos priemonės. Tokiomis suderintomis ir supaprastintomis priemonėmis turėtų būti remiama veikla siekiant kurti ir stiprinti konkurencingas, patikimas ir susietas inovacijų ekosistemas ir gerinti pagrindines sąlygas bendradarbiaujant ir keičiantis žiniomis. Tomis priemonėmis taip pat turėtų būti remiamos Europos inovacijos ir technologijos instituto (EIT) žinių ir inovacijos bendrijos (ŽIB). Jos turėtų sujungti nacionalines, regionines ir vietos ekosistemas, skatinti mokslinių tyrimų ir inovacijų rezultatų valorizaciją ir diegimą ir padėti kovoti su rinkos susiskaidymu, ribota prieiga prie kapitalo ir segmentuotomis nacionalinėmis kapitalo rinkomis, lėtu inovacijų diegimu ir nepakankamu inovacijų pirkimų naudojimu;

- (29a) atsižvelgiant į dirbtinio intelekto (DI) transformacinį potencialą ir sparčiai kintantį pobūdį, Programa turėtų būti užtikrintas lankstus ir į ateitį orientuotas požiūris, kuriuo skatinamas atsakingas, etiškas ir į žmogų orientuotas jo naudojimas, laikantis Komisijos komunikato „Europos dirbtinio intelekto naudojimo moksle strategija“ ir taikytinų teisinių sistemų. Siekdama apsaugoti mokslinių tyrimų ekosistemos vientisumą ir kuo labiau padidinti visuomeninę ir ekonominę naudą Sąjungai, Komisija turėtų teikti pirmenybę griežtai DI technologijų naudojimo ir poveikio stebėsenai, laikydamasi EMTE atnaujinamųjų gairių dėl atsakingo generatyvinio DI naudojimo moksliniuose tyrimuose. Tai reiškia, kad būtų toliau vykdoma pateiktų pasiūlymų kokybės stebėseną ir ieškoma būdų, kaip pagerinti vertinimo procesą, atsižvelgiant į besiformuojančių technologijų, pavyzdžiui, DI, teikiamas galimybes ir keliamus iššūkius;
- (30) pagal šį reglamentą remiamais veiksmais turėtų būti spartinamos arba skatinamos investicijos, proporcingai sprendžiant rinkos nepakankamumo arba nepakankamų investicijų problemas, nedubliuojant ir neišstumiant privačiojo finansavimo, o jį skatinant, ir jais turėtų būti kuriama Sąjungos pridėtinė vertė. Nedarant poveikio SESV 107 ir 108 straipsnių taikymui nacionaliniams ištekliams, tai taip pat turėtų užtikrinti veiksmų pagal Programą ir valstybės pagalbos taisyklių suderinamumą, taip išvengiant nederamo konkurencijos iškraipymo vidaus rinkoje;
- (31) [šiuo reglamentu nustatomas 2028–2034 m. bendrosios mokslinių tyrimų ir inovacijų programos „Europos horizontas“ orientacinis finansinis paketas;]
- (32) Programai taikomas Reglamentas (ES, Euratomas) 2024/2509⁷. Jame nustatytos Sąjungos bendrojo biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklės, įskaitant taisykles, susijusias su dotacijomis, apdovanojimais, nepiniginiu dovanojamu turtu, viešaisiais pirkimais, netiesioginiu valdymu, finansine parama, finansinėmis priemonėmis ir biudžeto garantijomis. Dotacijos, skiriamos surengus atvirus ir konkurencingus kvietimus teikti pasiūlymus, turėtų būti pagrindinė paramos pagal Programą forma;

⁷ 2024 m. rugsėjo 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2024/2509 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių (OL L, 2024/2509, 2024 9 26, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

- (33) pagal Programą nustatyta biudžeto garantija ir finansinės priemonės, įskaitant atvejus, kai per derinimo operacijas jos derinamos su negrąžintina parama, nuoseklumo sumetimais turėtų būti įgyvendinamos pagal Finansinio reglamento X antraštinę dalį ir jai taikyti Komisijos nustatytus techninius susitarimus ir sąlygas;
- (34) [jei pagal Programą nustatyta Sąjungos parama turi būti teikiama biudžeto garantijos arba finansinės priemonės forma, įskaitant atvejus, kai per derinimo operaciją jos derinamos su negrąžintina parama, išskyrus EIC finansines priemones, tokia parama turėtų būti teikiama tik naudojantis EKF programa „InvestEU“ pagal taikytinas EKF programos „InvestEU“ taisykles;]

(35) pagal Reglamentą (ES, Euratomas) 2024/2509, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 883/2013⁸, Tarybos reglamentus (EB, Euratomas) Nr. 2988/95⁹, (Euratomas, EB) Nr. 2185/96¹⁰ ir (ES) 2017/1939¹¹ Sąjungos finansiniai interesai turi būti ginami proporcingomis priemonėmis, įskaitant pažeidimų ir sukčiavimo prevenciją, nustatymą, ištaisymą ir tyrimą, prarastų, nepagrįstai išmokėtų ar neteisėtai panaudotų lėšų susigrąžinimą ir, kai tinkama, administracinių sankcijų skyrimą. Visų pirma, pagal reglamentus (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 ir (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) gali atlikti tyrimus, įskaitant patikrinimus ir inspektavimus vietoje, siekdama nustatyti, ar nebūta Sąjungos finansiniams interesams kenkiančio sukčiavimo, korupcijos ar bet kurios kitos neteisėtos veiklos atvejų. Pagal Reglamentą (ES) 2017/1939 Europos prokuratūra yra kompetentinga tirti Sąjungos finansiniams interesams kenkiančio sukčiavimo ir kitos nusikalstamos veikos atvejus, kaip nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2017/1371¹², ir vykdyti baudžiamąjį persekiojimą už juos. Pagal Reglamentą (ES, Euratomas) 2024/2509 bet kuris asmuo arba subjektas, gaunantis Sąjungos lėšų, turi visapusiškai bendradarbiauti siekiant apsaugoti Sąjungos finansinius interesus, suteikti būtinas teises ir prieigą Komisijai, OLAF, Europos Audito Rūmams ir, kai tinkama, Europos prokuratūrai ir užtikrinti, kad visos Sąjungos lėšų naudojimo procese dalyvaujančios trečiosios šalys suteiktų lygiavertes teises;

⁸ 2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1073/1999 ir Tarybos reglamentas (Euratomas) Nr. 1074/1999 (OL L 248, 2013 9 18, p. 1).

⁹ 1995 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos (OL L 312, 1995 12 23, p. 1).

¹⁰ 1996 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentas (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 dėl Komisijos atliekamų patikrinimų ir inspektavimų vietoje siekiant apsaugoti Europos Bendrijų finansinius interesus nuo sukčiavimo ir kitų pažeidimų (OL L 292, 1996 11 15, p. 2).

¹¹ 2017 m. spalio 12 d. Tarybos reglamentas (ES) 2017/1939, kuriuo įgyvendinamas tvirtesnis bendradarbiavimas Europos prokuratūros įsteigimo srityje (OL L 283, 2017 10 31, p. 1).

¹² 2017 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/1371 dėl kovos su Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu baudžiamosios teisės priemonėmis (OL L 198, 2017 7 28, p. 29).

- (36) [Programa turi būti įgyvendinama pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) XXX [Veiklos rezultatų reglamentas], kuriuo nustatoma biudžeto išlaidų stebėjimo ir veiklos rezultatų peržiūros sistema, įskaitant atitinkamai taisykles, kuriomis užtikrinamas vienodas reikšmingos žalos nedarymo ir lyčių lygybės principų, nurodytų Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 33 straipsnio 2 dalies d ir f punktuose, taikymas, ir prieinamumo asmenims su negalia nuostatas, išdėstyta to reglamento I priedo 17.3, 20.4 ir 21.1 punktuose, ir Direktyvos 2019/882 I ir III prieduose nustatytus prieinamumo reikalavimus, Sąjungos programų ir veiklos rezultatų stebėsenos ir ataskaitų dėl tų rezultatų teikimo taisykles, Sąjungos finansavimo portalo sukūrimo taisykles, programų vertinimo taisykles, taip pat kitas horizontaliąsias visoms Sąjungos programoms taikytinas nuostatas, kaip antai nuostatas dėl informavimo, komunikacijos ir matomumo;]
- (36a) Programa turėtų būti įgyvendinama pagal Tarybos sprendimu XX nustatytą specialiąją programą, apimančią bendradarbiaujamąją mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklą pagal Europos konkurencingumo fondo reglamente nustatytas politikos linijas, ir Reglamentu (ES) [XXX] [Europos konkurencingumo fondas] nustatytą specialiąją gynybos srities mokslinių tyrimų programą;
- (37) pagal Tarybos sprendimo (ES) 2021/1764¹³ 85 straipsnio 1 dalį užjūrio šalyse bei teritorijose įsisteigę asmenys ir subjektai yra tinkami gauti finansavimą, laikantis Programos taisyklių ir tikslų bei galimos tvarkos, taikomų valstybei narei, su kuria atitinkama užjūrio šalis ar teritorija yra susijusi;
- (38) Programa pakeičia Reglamentu (ES) 2021/695 sukurtą programą „Europos horizontas“. Todėl Reglamentas (ES) 2021/695 turėtų būti panaikintas,

¹³ 2021 m. spalio 5 d. Tarybos sprendimas (ES) 2021/1764 dėl užjūrio šalių bei teritorijų ir Europos Sąjungos asociacijos, įskaitant Europos Sąjungos ir Grenlandijos bei Danijos Karalystės santykius, (Sprendimas dėl užjūrio asociacijos, įskaitant Grenlandiją) (OL L 355, 2021 10 7, p. 6–134).

I antraštinė dalis.

Bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa

I skyrius

Bendrosios nuostatos

I straipsnis

Dalykas

1. Šiuo reglamentu sukuriamą [2028–2034 m. daugiametės finansinės programos (toliau – DFP) laikotarpio] bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Europos horizontas“ (toliau – Programa) ir nustatomos dalyvavimo pagal ją vykdomuose netiesioginiuose veiksmuose ir jų rezultatų sklaidos taisyklės bei sistema, reglamentuojanti Sąjungos paramą mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklai tuo pačiu laikotarpiu. Jame taip pat nustatomi Programos tikslai, to laikotarpio biudžetas, Sąjungos finansavimo formos ir tokio finansavimo teikimo taisyklės.
2. [Programa įgyvendinama:
 - a) Tarybos sprendimu XX nustatyta specialiaja programa, apimančia bendradarbiaujamąją mokslinių tyrimų veiklą pagal Europos konkurencingumo fondo reglamente nustatytas politikos linijas;
 - b) Reglamentu (ES) [XXX] [Europos konkurencingumo fondas] nustatyta specialiaja gynybos srities mokslinių tyrimų programa.

3. Šis reglamentas netaikomas 2 dalies b punkte nurodytai specialiajai gynybos srities mokslinių tyrimų programai. Pagal šią specialiąją programą vykdytina veikla, nustatyta Reglamentu (ES) [XXX] [Europos konkurencingumo fondas], siekiama didinti Europos gynybos technologinės ir pramoninės bazės konkurencingumą, efektyvumą ir inovacinius pajėgumus.
4. Šiame reglamente vartojamais terminais „Europos horizontas“, „Programa“ ir „specialioji programa“ daroma nuoroda į klausimus, aktualius tik 2 dalies a punkte nurodytai specialiajai programai, nebent būtų aiškiai nurodyta kitaip.

2 straipsnis

Apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

- 1) mokslinių tyrimų infrastruktūra – objektai, kurie mokslinių tyrimų bendruomenės aprūpina ištekliais ir paslaugomis, kad jos galėtų vykdyti mokslinius tyrimus ir skatinti inovacijas savo srityse; ji apima susijusius žmogiškuosius išteklius ir pagrindinę įrangą ar prietaisų rinkinius; su žiniomis susijusius objektus, pavyzdžiui, kolekcijas, archyvus ar mokslinių duomenų infrastruktūros objektus; skaičiavimo sistemas, ryšių tinklus ir visą kitą unikalaus pobūdžio infrastruktūrą, kuria gali naudotis išorės naudotojai ir kuri yra būtina MTI srities kompetencijai užtikrinti; kai aktualu, ji gali būti naudojama ne tik mokslinių tyrimų tikslais, pavyzdžiui, švietimo ar viešųjų paslaugų teikimo tikslais, ir gali būti sutelkta vienoje vietoje, virtuali arba paskirstyta;
- 2) technologijų infrastruktūra – objektai, įranga, pajėgumai ir ištekliai, reikalingi technologijoms kurti, bandyti, plėtoti ir validuoti, nuo ikikonkurencinių taikomųjų tyrimų paslaugų iki demonstravimo ir validavimo, kurie sudaro sąlygas kurti ir spartinti technologines inovacijas ir jas pateikti visuomenei ir rinkai, skatinant konkurencingumą;
- 3) nepatrauklus įprastiems investuotojams – teisės subjektas dar nepajėgus pritraukti pakankamai investicijų, kad galėtų visiškai įgyvendinti savo verslo planą ir konkuruoti tarptautiniu mastu;

- 4) derinamasis finansavimas – Europos inovacijų tarybos (EIC) teikiama finansinė parama, kurią sudaro dotacija, derinama su investicija į nuosavybės vertybinius popierius ar kitokia grąžintina parama;
- 5) gilioji technologija – inovacija, galinti padėti įgyvendinti transformacinius sprendimus ir grindžiama pažangiausiais mokslo, technologijų ir inžinerijos pasiekimais;
- 6) Europos partnerystė – iniciatyva, parengta ankstyvuoju etapu dalyvaujant valstybėms narėms, kuria Sąjunga kartu su privačiojo ir (arba) viešojo sektoriaus partneriais įsipareigoja bendrai remti veiklos programos rengimą, įgyvendinimą ir vertinimą, o išlaidas dalijasi visi partneriai;
- 6a) mokslinių tyrimų saugumas – rizikos numatymas ir valdymas, kai ši rizika yra susijusi su:
 - a) nepageidaujamu ypatingos svarbos žinių ir technologijų perdavimu, kuris gali turėti įtakos Sąjungos ir jos valstybių narių saugumui, pavyzdžiui, jei trečiosiose valstybėse jos nukreipiamos kariniams ar žvalgybos tikslams; b) piktavališka įtaka moksliniams tyrimams, kai moksliniais tyrimais kaip įrankiu gali naudotis trečiosios valstybės arba iš jų moksliniai tyrimai gali būti panaudojami siekiant, *inter alia*, rengti dezinformaciją arba skatinti studentų ir tyrėjų savicenzūrą, pažeidžiant akademinės laisvės ir mokslinių tyrimų etikos principus Sąjungoje; c) etikos ar sąžiningumo pažeidimais, kai žinios ir technologijos naudojamos siekiant slopinti ar pažeisti Sutartyse apibrėžtas Sąjungos vertybes ir pagrindines teises arba joms pakenkti;
- 7) atviroji prieiga – nemokamai teikiama internetinė prieiga prie rezultatų;
- 8) atvirasis mokslas – mokslinio proceso koncepcija, apimanti ankstyvą ir atvirą dalijimąsi mokslinių tyrimų duomenimis, atvirąją prieigą prie rezultatų ir atsakingą jų valdymą, atkuriamumo priemonės ir piliečių bei galutinių naudotojų įtraukimą į mokslinius tyrimus ir inovacijas;
- 9) ikiprekybiniai viešieji pirkimai – viešieji pirkimai, kurių objektas yra mokslinių tyrimų ir plėtos paslaugos, teikiamos rinkos sąlygomis dalijantis rizika bei nauda ir etapais vykdant konkurencingą plėtrą, ir kuriuose perkamos mokslinių tyrimų ir plėtos paslaugos yra aiškiai atskirtos nuo galutinių produktų platinimo komerciniu mastu;

- 10) novatoriškų sprendimų viešieji pirkimai – viešieji pirkimai, kuriuose perkantieji subjektai veikia kaip pirmieji dideliu komerciniu mastu dar netiekiamų novatoriškų prekių ar netiekiamų novatoriškų paslaugų klientai ir kurie gali apimti atitikties bandymus;
- 11) pirminė informacija – prieš prisijungiant prie konkretaus veiksmo turimi bet kokio pavidalo ar pobūdžio materialūs ar nematerialūs duomenys, žinios ar praktinė patirtis, įskaitant visas teises, pavyzdžiui, intelektinės nuosavybės teises, rašytinėje sutartyje nurodyti kaip reikalingi veiksmo įgyvendinimui arba rezultatų valorizacijai;
- 11a) sklaida – viešas rezultatų atskleidimas, išskyrus atskleidimą dėl rezultatų apsaugos ar valorizacijos, be kita ko, mokslinėse publikacijose bet kokiose medijose;
- 12) valorizacija – rezultatų naudojimas tolesnėje veikloje, išskyrus veiklą, kurią apima atitinkamas veiksmas, įskaitant komercinį platinimą ir rezultatų pavertimą produktais, paslaugomis, politika ar visuomeniniais sprendimais, kurie naudingi platesniam suinteresuotųjų subjektų ratui ir plačiajai visuomenei;
- 12a) sąžiningos ir pagrįstos sąlygos – tinkamos sąlygos, įskaitant galimas finansines sąlygas arba nemokamo naudojimosi sąlygas, kurias nustatant atsižvelgiama į konkrečias prašymo suteikti prieigą aplinkybes;
- 13) tarptautinė Europos mokslinių tyrimų organizacija – tarptautinė organizacija, kurios daugumą narių sudaro valstybės narės ar Programos asocijuotosios trečiosios valstybės ir kurios pagrindinis tikslas yra skatinti bendradarbiavimą Europoje mokslo ir technologijų srityje;
- 14) pelno siekiantis teisės subjektas – teisės subjektas, kuris pagal savo teisinę formą siekia pelno arba kuris pagal savo teisinę arba teisės aktais nustatytą paskirtį turi paskirstyti pelną savo akcininkams ar atskiriems nariams;

- 15) mažoji ar vidutinė įmonė arba MVĮ – labai maža, mažoji ar vidutinė įmonė, kaip tai suprantama Komisijos rekomendacijos 2003/361/EB¹⁴ priede;
- 16) maža vidutinės kapitalizacijos įmonė – maža vidutinės kapitalizacijos įmonė, kaip apibrėžta Komisijos rekomendacijos (ES) 2025/1099¹⁵ priedo 2 punkte;
- (16a) darbo programa – pagal Sprendimo XXX 18 straipsnį Komisijos priimtas specialiosios programos įgyvendinimo dokumentas arba finansavimo įstaigos priimtas analogiško turinio ir struktūros dokumentas;
- 17) rezultatai – bet kokio pavidalo ar pobūdžio materialūs ar nematerialūs konkretaus veiksmo rezultatai, pavyzdžiui, duomenys, žinios ar praktinė patirtis, nesvarbu, ar juos galima apsaugoti, ar ne, taip pat visos su jais susijusios teisės ir pareigos, įskaitant intelektinės nuosavybės teises;
- 18) EMTT mažai tirtų sričių mokslinių tyrimų veiksmas – pagrindinio tyrėjo vadovaujamas mokslinių tyrimų veiksmas, kurį vykdo tik vienas ar daugiau naudos gavėjų, gaunančių Europos mokslinių tyrimų tarybos (EMTT) finansavimą;
- 18a) mokslinių tyrimų ir inovacijų veikla – veiksmas, kuriuo siekiama sukurti naujų žinių arba išnagrinėti galimybes sukurti naują ar patobulinti esamą technologiją, produktą, procesą, paslaugą ar sprendimą. Tai gali apimti fundamentinius ir taikomuosius mokslinius tyrimus, technologijų plėtrą ir integravimą;
- 19) mokslinių tyrimų ir mokymo veiksmas – veiksmas, kuriuo siekiama gerinti tyrėjų įgūdžius, žinias ir karjeros perspektyvas skatinant tarpvalstybinį, tarpsektorinį ar tarpdalykinį judumą, pavyzdžiui pagal programos „Marie Skłodowskos-Curie veiksmas“ komponentą;

¹⁴ 2003 m. gegužės 6 d. Komisijos rekomendacija 2003/361/EB dėl labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių apibrėžties (OL L 124, 2003 5 20, p. 36).

¹⁵ 2025 m. gegužės 21 d. Komisijos rekomendacija (ES) 2025/1099 dėl mažų vidutinės kapitalizacijos įmonių apibrėžties (OL L, 2025 5 28, p. 1).

- 20) koordinavimo ir paramos veiksmas – siekti Programos tikslų padedantis veiksmas, neapimantis mokslinių tyrimų ir inovacijų (MTI) veiklos, išskyrus atvejus, kai veikla vykdoma pagal IV dalies „Europos mokslinių tyrimų erdvė“ komponentą „Dalyvių skaičiaus didinimas ir kompetencijos sklaida“, ir principu „iš apačios į viršų“ grindžiamas koordinavimas, vykdomas Sąjungai neteikiant bendro mokslinių tyrimų veiklos finansavimo, kuris sudaro sąlygas valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių teisės subjektų bendradarbiavimui siekiant stiprinti EMTE;
- 21) netiesioginiai veiksmai – dalyvių vykdoma su MTI susijusi veikla, kuriai Sąjunga skiria finansinę paramą;
- 22) tiesioginiai veiksmai – su MTI susijusi veikla, kurią Komisija vykdo per savo Jungtinį tyrimų centrą (JRC);
- 23) inovacijų ekosistema – ekosistema, kuri sutelkia organizacijas, kurių funkcinis tikslas – sudaryti sąlygas moksliniams tyrimams, technologinei plėtrai ir inovacijoms, ir kuri apima materialinių išteklių (pvz., fondų, įrangos ir objektų, įskaitant mokslinių tyrimų infrastruktūrą ir technologijų infrastruktūrą), institucinių subjektų (pvz., aukštojo mokslo institucijų ir paramos paslaugų teikėjų, mokslinių tyrimų ir technologijų organizacijų, įmonių, investuotojų, įskaitant rizikos kapitalo subjektus, ir finansų tarpininkų), nacionalinių, regioninių ir vietos politikos formavimo ir finansavimo subjektų santykius;
- 24) žinių trikampis – tinklai, jungiantys švietimo institucijas, mokslinių tyrimų organizacijas ir verslą, kad būtų remiamos mokslinių tyrimų ir inovacijų ekosistemos, kuriose sudaromos sąlygos inovacijų grandinės plėtojimui nuo inovacijų užuomazgų ir verslumo ugdymo iki startuolių steigimo ir veiklą plečiančių įmonių augimo.

Programos tikslai

1. Programa stiprinamos ES mokslinė ir technologinė bazės, vykdamas pažangius mokslinius tyrimus ir inovacijas, grindžiamas atvira konkurencija, taip remiant Sąjungos ir jos valstybių narių klestėjimą, konkurencingumą, suverenumą ir atsparumą, darant mokslinį, technologinį, ekonominį ir visuomeninį poveikį ir sprendžiant Europos ir pasaulinius uždavinius, užtikrinant sinergiją su Europos konkurencingumo fondo bendraisiais ir konkrečiais tikslais.
2. Konkretūs Programos tikslai:
 - plėtoti, skatinti ir tobulinti mokslinę ir technologinę kompetenciją, kad būtų remiamas aukštos kokybės žinių, įgūdžių, technologijų ir novatoriškų sprendimų kūrimas ir sklaida;
 - remti Europos mokslinių tyrimų erdvės (EMTE) ir EMTE mokslinių tyrimų ir inovacijų pakto įgyvendinimą ir prisidėti prie ES, nacionalinės ir regioninės politikos, prioritetų ir investicijų suderinimo, kad būtų sukurta visos Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų ekosistema;
 - remti tyrėjų mokymą ir judumą, siekiant pritraukti ir išlaikyti talentus visais lygmenimis ir skatinti patrauklią karjerą mokslinių tyrimų srityje, skatinti protų apykaitą ir kovoti su protų nutekėjimu;
 - didinti ES masto bendradarbiaujamuosius mokslinius tyrimus ir inovacijas, dalijimąsi žiniomis ir valorizaciją, tinkamai atsižvelgiant į su mokslinių tyrimų saugumu susijusią riziką;
 - skatinti atvirą ir saugų tarptautinį bendradarbiavimą mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje;
 - mažinti nacionalinius ir regioninius pajėgumų ir įgūdžių skirtumus mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje, stiprinant mokslinių tyrimų ir inovacijų ekosistemas;

- gerinti Sąjungos padėtį mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje, ypatingą dėmesį skiriant strateginėms technologijoms ir perversminėms inovacijoms, palengvinti novatoriškų sprendimų sklaidą, kad būtų skatinamas konkurencingumas ir sprendžiami Europos ir pasaulio visuomenės uždaviniai;
- mažinti privačiojo mokslinių tyrimų ir inovacijų finansavimo riziką ir sutelkti daugiau tokio finansavimo, visų pirma siekiant remti giliąsias technologijas ir novatoriškų startuolių bei MVĮ plėtrą;
- skatinti viešąsias ir privačiąsias investicijas į mokslinius tyrimus ir inovacijas valstybėse narėse, taip padedant pasiekti bendrą tikslą moksliniams tyrimams ir plėtrai skirti bent 3 % Sąjungos bendrojo vidaus produkto (BVP).

2a. Šio reglamento 1 straipsnio 2 dalies b punkte nurodytos specialiosios programos konkretūs tikslai – didinti Europos gynybos technologinės ir pramoninės bazės konkurencingumą, efektyvumą ir atsparumą remiant bendradarbiaujamuosius mokslinių tyrimų ir plėtros veiksmus, skatinant inovacijas ir technologinę lyderystę.

4 straipsnis

Programos struktūra

1. [1 straipsnio 2 dalyje nurodytos specialiosios programos tikslais Programos struktūrą sudaro toliau nurodytos dalys, kuriomis prisidedama prie 3 straipsnyje nustatytų bendrųjų ir konkrečių tikslų ir Reglamento (ES) XXX [Europos konkurencingumo fondas] politikos linijų:
 - a) I ramstis „Pažangus mokslas“, kurį sudaro šie komponentai:
 - i) Europos mokslinių tyrimų taryba (EMTT);
 - ii) programa „Marie Skłodowskos-Curie veiksmai“;
 - iii) Jungtinis tyrimų centras (JRC);

- b) II ramstis „Konkurencingumas ir visuomenė“, kurį sudaro šie komponentai:
- i) „Konkurencingumas“, įskaitant mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklą, kuria prisidedama prie Europos konkurencingumo fondo politikos linijų tikslų ir konkrečios veiklos:
 - 1) bendradarbiaujamoji mokslinių tyrimų ir inovacijų veikla pagal Europos konkurencingumo fondo IV skyrių „Perėjimas prie švarios energijos ir pramonės priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimas“;
 - 2) bendradarbiaujamoji mokslinių tyrimų ir inovacijų veikla pagal Europos konkurencingumo fondo V skyrių „Sveikata, biotechnologijos, žemės ūkis ir bioekonomika“;
 - 3) bendradarbiaujamoji mokslinių tyrimų ir inovacijų veikla pagal Europos konkurencingumo fondo VI skyrių „Skaitmeninė lyderystė“;
 - 4) bendradarbiaujamoji mokslinių tyrimų ir inovacijų veikla pagal Europos konkurencingumo fondo VII skyrių „Atsparumas ir saugumas, gynybos pramonė ir kosmosas“;
 - ii) „Visuomenė“, įskaitant bendradarbiaujamąją mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklą, kuria siekiama suteikti gaires visuomenės ir kultūros uždavinių sprendimui ir transformacijai, taip pat remti įrodymais grindžiamą politikos formavimą, skirtą į ateitį orientuotoms, atsparioms visuomenėms;
- c) III ramstis „Inovacijos“, kurį sudaro šie komponentai:
- i) Europos inovacijų taryba (EIC);
 - ii) Europos inovacijų ekosistemos, apimančios veiklą, kuria skatinama žinių trikampio – aukštojo mokslo, mokslinių tyrimų ir inovacijų ir verslo – integracija visoje Sąjungoje;

- d) IV ramstis „Europos mokslinių tyrimų erdvė“, kuri sudaro šie komponentai:
- i) Europos mokslinių tyrimų erdvė;
 - ii) mokslinių tyrimų ir technologijų infrastruktūra;
 - iii) dalyvių skaičiaus didinimas ir kompetencijos sklaida.

5 straipsnis

Horizontalieji principai

Programa:

- a) užtikrinamas, kai tikslinga, daugiadalykiškumas ir numatomas socialinių ir humanitarinių mokslų (SHM) integravimas į visą Programą. Į Programą įtraukiami konkretūs kvietimai teikti pasiūlymus dėl su SHM susijusių temų;
- b) užtikrinama mokslo žinių pažanga ir prisidedama prie informacija grindžiamos, veiksmingos ir poreikius atliepiančios viešosios politikos kūrimo visoje Sąjungoje ir už jos ribų;
- ba) taikoma mokslinių tyrimų ir inovacijų vertės grandinei ir ja sudaromos sąlygos tvirtai sąsajai su Europos konkurencingumo fondu, kad būtų skatinamas mokslinių tyrimų ir inovacijų rezultatų įsisavinimas ir diegimas;
- c) skatinama atvirojo mokslo praktika, be kita ko, užtikrinant atvirą prieigą prie recenzuotų mokslinių publikacijų, kiek tai susiję su rezultatais, taip pat atvirą prieigą prie mokslinių tyrimų duomenų ir kitų rezultatų pagal principą „atvira – kiek įmanoma, uždara – kiek būtina“ ir pagal FAIR principus, taip pat plečiant ir konsoliduojant Europos atvirojo mokslo debesiją kaip bendrą Europos mokslinių tyrimų duomenų erdvę;
- ca) skatinamas plataus masto ir diversifikuotas bendradarbiavimas visoje Sąjungoje, be kita ko, tarp Europos tyrėjų, novatorių ir įmonių, ir sudaromos jam sąlygos, siekiant prisidėti prie tvirtesnių nacionalinių mokslinių tyrimų ir inovacijų ekosistemų tarpusavio sąsajų ir bendradarbiavimo ryšių, remiantis visos Europos talentų ir pajėgumų rezervu, skatinant protų apykaitą ir sutelkiant nusistovėjusią ir naują kompetenciją;

- caa) laikomasi pritaikytojo dvejojo naudojimo požiūrio skelbiant specialius kvietimus teikti pasiūlymus, skirtus tik dvejojo naudojimo technologijoms, o skelbiant atvirus kvietimus teikti pasiūlymus taip pat gali būti remiama dvejojo naudojimo veikla;
- cb) užtikrinamas mokslinių tyrimų saugumas numatant ir valdant riziką, pavyzdžiui, kiek tai susiję su nepageidaujamu ypatingos svarbos technologijų, rezultatų ir žinių perdavimu, piktavališka įtaka moksliniams tyrimams ir etikos ar sąžiningumo pažeidimais;
- cc) užtikrinamas administracinis supaprastinimas ir naštos mažinimas pareiškėjų ir naudos gavėjų naudai;
- cca) užtikrinama, kad pasiūlymai būtų vertinami remiantis profesionaliai kompetentinga, skaidria ir neutralia peržiūra, išsaugant aukštus vertinimo sistemos standartus ir kokybę, taip pat užtikrinant efektyvumą ir įvykdomumą;
- cd) remiamas lygių galimybių visiems mokslinių tyrimų ir inovacijų srities suinteresuotiesiems subjektams Sąjungoje skatinimas;
- ce) užtikrinamas standartizuotasis lyčių lygybės įgyvendinimas, įskaitant lyčių aspekto integravimą į mokslinių tyrimų ir inovacijų turinį visais mokslinių tyrimų ciklo etapais;
- cf) užtikrinama strateginė ramsčių ir jų komponentų sinergija;
- cg) įgyvendinama užtikrinant sinergiją su kitomis Sąjungos programomis ir, kai aktualu, nacionalinėmis ir regioninėmis programomis, užtikrinant administracinį supaprastinimą;
- ch) sudaromos palankesnės sąlygos visų rūšių suinteresuotųjų subjektų, ypač naujų dalyvių ir naujų tikslinių grupių, dalyvavimui Programoje, visų pirma pasitelkiant nacionalinius informacijos centrus, kurie gali sąveikauti su atitinkamomis paramos struktūromis pagal kitas Sąjungos programas.

[6 straipsnis

Biudžetas

1. Laikotarpiu nuo 2028 m. sausio 1 d. iki 2034 m. gruodžio 31 d. Programos orientacinis finansinis paketas yra 175 002 000 000 EUR einamosiomis kainomis.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyta suma, skirta 1 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytai specialiajai programai, preliminariai paskirstoma taip:
- a) I daliai „Pažangus mokslas“ skiriama 44 079 000 000 EUR, iš kurių 2 600 000 000 EUR – nebranduoliniams tiesioginiams JRC veiksmams;
 - b) II daliai „Konkurencingumas ir visuomenė“ skiriama 75 876 000 000 EUR, iš kurių:
 - i. komponentui „Konkurencingumas“ skiriama 68 270 000 000 EUR, iš kurių:
 - 25 331 000 000 EUR – bendradarbiaujamajai mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklai pagal Europos konkurencingumo fondo IV skyrių „Perėjimas prie švarios energijos ir pramonės priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimas“;
 - 19 650 000 000 EUR – bendradarbiaujamajai mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklai pagal Europos konkurencingumo fondo V skyrių „Sveikata, biotechnologijos, žemės ūkis ir bioekonomika“;
 - 16 854 000 000 EUR – bendradarbiaujamajai mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklai pagal Europos konkurencingumo fondo VI skyrių „Skaitmeninė lyderystė“;
 - 6 435 000 000 EUR – bendradarbiaujamajai mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklai pagal Europos konkurencingumo fondo VII skyrių „Atsparumas ir saugumas, gynybos pramonė ir kosmosas“;
 - ii. komponentui „Visuomenė“ skiriama 7 606 000 000 EUR;
 - c) III daliai „Inovacijos“ skiriama 38 785 000 000 EUR;
 - d) IV daliai „Europos mokslinių tyrimų erdvė“ skiriama 16 262 000 000 EUR, iš kurių 5 387 000 000 EUR – dalyvių skaičiaus didinimo ir kompetencijos sklaidos komponentui.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyta suma ir 7 straipsnyje nurodytos papildomų išteklių sumos taip pat gali būti panaudojamos teikiant Programai įgyvendinti skirtą techninę ir administracinę pagalbą, kaip antai parengiamąją, stebėsenos, kontrolės, audito ir vertinimo veiklą, informacinių technologijų sistemas bei platformas, informavimo ir komunikacijos veiklą, įskaitant institucinį informavimą apie Sąjungos politinius prioritetus, taip pat visą kitą techninę ir administracinę pagalbą arba su darbuotojais susijusias sąnaudas, kurias Komisija patiria valdydama Programą.
4. Jeigu tai būtina siekiant valdyti iki 2034 m. gruodžio 31 d. nebaigtus vykdyti veiksmus, asignavimai gali būti įtraukiami į Sąjungos biudžetą po 2034 m., kad būtų padengiamos būtinos sąnaudos ir sudaromos sąlygos valdyti iki Programos pabaigos nebaigtus vykdyti veiksmus.
5. Biudžetiniai įsipareigojimai dėl veiksmų, truncančių daugiau kaip vienus finansinius metus, gali būti suskaidyti į kelerius metus mokamas metines dalis.

7 straipsnis

Papildomi ištekliai

1. Valstybės narės, Sąjungos institucijos, organai ir agentūros, trečiosios valstybės, tarptautinės organizacijos, tarptautinės finansų įstaigos ar kitos trečiosios šalys gali teikti papildomus finansinius ar nefinansinius įnašus į Programą. Papildomi finansiniai įnašai sudaro išorės asignuotąsias pajamas, kaip apibrėžta Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 21 straipsnio 2 dalies a, d arba e punkte arba 21 straipsnio 5 dalyje.

2. Valstybių narių prašymu Programai gali būti teikiami pagal pasidalijamojo valdymo principą valstybėms narėms skirti ištekliai. Pagal Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 62 straipsnio 1 dalies a arba c punktą, Komisija tuos išteklius valdo tiesiogiai arba netiesiogiai. Jie papildo šio reglamento 6 straipsnio 1 dalyje nurodytą sumą. Tie ištekliai naudojami atitinkamos valstybės narės naudai. Jei Komisija dėl Programai taip suteiktų papildomų sumų nėra prisiėmusi teisinio įsipareigojimo pagal tiesioginio ar netiesioginio valdymo principą, atitinkamos sumos, dėl kurių įsipareigojimas neprisiimtas, atitinkamos valstybės narės prašymu gali būti perkeliamos atgal į vieną ar daugiau atitinkamų pirminių programų.

8 straipsnis

Alternatyvusis, mišrusis ir sudėtinis finansavimas

1. Programa įgyvendinama užtikrinant sinergiją su kitomis Sąjungos programomis. Veiksmui, kuriam skirtas Sąjungos įnašas pagal kitą programą, įnašas gali būti skiriamas ir pagal Programą. Atitinkamam įnašui taikomos atitinkamos Sąjungos programos taisyklės arba visiems įnašams gali būti taikomas bendras taisyklių rinkinys ir gali būti priimamas vienas teisinis įsipareigojimas. Jei Sąjungos įnašas grindžiamas tinkamomis finansuoti išlaidomis, sudėtinė parama iš Sąjungos biudžeto negali viršyti visų tinkamų finansuoti veiksmo išlaidų ir gali būti apskaičiuojama proporcingai pagal dokumentus, kuriuose nustatytos paramos sąlygos.

2. Skyrimo procedūros pagal Programą, taikant tiesioginį arba netiesioginį valdymą, gali būti vykdomos bendrai su valstybėmis narėmis, Sąjungos institucijomis, organais ir agentūromis, trečiosiomis valstybėmis, tarptautinėmis organizacijomis, tarptautinėmis finansų įstaigomis ar kitomis trečiosiomis šalimis, jei užtikrinama Sąjungos finansinių interesų apsauga. Tokioms procedūroms taikomas bendras taisyklių rinkinys ir dėl jų prisiimami bendri teisiniai įsipareigojimai. Tuo tikslu bendros skyrimo procedūros partneriai gali suteikti Programai išteklių pagal šio reglamento 7 straipsnį arba įgyvendinti skyrimo procedūrą tiems partneriams gali būti pavesta, kai taikytina, pagal Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 62 straipsnio 1 dalies c punktą. Vykdamas bendras skyrimo procedūras, bendros skyrimo procedūros partnerių atstovai taip pat gali būti Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 153 straipsnio 3 dalyje nurodyto vertinimo komiteto nariai.
3. Pažangumo ženklas gali būti suteikiamas pasiūlymams, kurie pateikti paskelbus darbo programoje nurodytus kvietimus teikti pasiūlymus ir atitinka šias sąlygas:
 - a) jie buvo įvertinti paskelbus kvietimą teikti pasiūlymus pagal Programą ir
 - b) jie atitinka minimaliuosius to kvietimo teikti pasiūlymus kokybės reikalavimus, ir
 - c) jie nebuvo finansuoti pagal tą kvietimą teikti pasiūlymus tik dėl biudžeto apribojimų.
4. Veiksmai, kuriems suteiktas šis ženklas, gali būti finansuojami kitomis Sąjungos lėšomis arba juos gali finansuoti valstybės narės.

Programos asocijuotosios trečiosios valstybės

1. Programoje gali dalyvauti toliau išvardytos trečiosios valstybės, visiškai arba iš dalies prisijungdamos prie Programos, laikantis 3 straipsnyje nustatytų tikslų; tai taikoma toliau nurodytoms valstybėms:
 - a) Europos laisvosios prekybos asociacijos narėms, kurios yra Europos ekonominės erdvės narės, pagal Europos ekonominės erdvės susitarime nustatytas sąlygas, taip pat Europos mikrovalstybėms (Andorai, Monakui, San Marinui ir Vatikanui) pagal atitinkamuose susitarimuose nustatytas sąlygas;
 - b) stojančiosioms šalims, šalims kandidatėms ir potencialioms kandidatėms pagal tų šalių dalyvavimo Sąjungos programose bendruosius principus ir bendrąsias sąlygas, nustatytus atitinkamuose bendruosiuose susitarimuose, protokoluose ir Asociacijos tarybos sprendimuose ar panašiuose susitarimuose, ir pagal Sąjungos bei tų šalių susitarimuose nustatytas konkrečias sąlygas;
 - c) Europos kaimynystės politikos šalims pagal tų šalių dalyvavimo Sąjungos programose bendruosius principus ir bendrąsias sąlygas, nustatytus atitinkamuose bendruosiuose susitarimuose, protokoluose ir Asociacijos tarybos sprendimuose ar panašiuose susitarimuose, ir pagal Sąjungos bei tų šalių susitarimuose nustatytas konkrečias sąlygas;
 - d) kitoms trečiosioms valstybėms pagal konkrečiame tarptautiniame susitarime dėl trečiosios valstybės dalyvavimo bet kurioje Sąjungos programoje nustatytas sąlygas.
2. 1 dalyje nurodytais susitarimais dėl dalyvavimo Programoje:
 - a) užtikrinama tinkama Programoje dalyvaujančios trečiosios valstybės įnašų ir gaunamos naudos pusiausvyra;

- b) nustatomos dalyvavimo Programoje sąlygos, įskaitant finansinių įnašų į programą ir bendro pobūdžio administracines išlaidas, kuriuos sudaro veiklos įnašas ir dalyvavimo mokestis, apskaičiavimą;
 - c) trečiajai valstybei nesuteikiami jokie su Programa susijusių sprendimų priėmimo įgaliojimai;
 - d) garantuojamos Sąjungos teisės užtikrinti patikimą finansų valdymą ir apsaugoti savo finansinius interesus;
 - e) atitinkamais atvejais užtikrinama Sąjungos saugumo ir viešosios tvarkos interesų apsauga.
3. Taikant 2 dalies d punktą, trečioji valstybė suteikia būtinas teises ir prieigą, kurių reikalaujama pagal reglamentus (ES, Euratomas) 2024/2509 ir (ES, Euratomas) Nr. 883/2013, ir užtikrina, kad sprendimai, kuriais nustatoma piniginė prievolė asmenims, išskyrus valstybes, kaip tai suprantama SESV 299 straipsnyje, taip pat Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimai ir nutartys būtų vykdytini.
4. Taikant 1 dalies d punktą, kitos trečiosios valstybės visapusiškai arba iš dalies prisijungti gali tik jeigu atitinka visus šiuos kriterijus:
- a) turi gerų mokslo, technologijų ir inovacijų srities pajėgumų;
 - b) yra įsipareigojusios kurti taisyklėmis grindžiamą atviros rinkos ekonomiką, kurioje, be kita ko, sąžiningai ir teisingai taikomos intelektinės nuosavybės teisės, gerbiamos žmogaus teisės ir kurią remia demokratinės institucijos;
 - c) aktyviai propaguoja politiką, kuria siekiama didinti piliečių ekonominę ir socialinę gerovę.

5. Nustatant kiekvienos trečiosios valstybės prisijungimo prie Programos mastą, atsižvelgiama į pagarbą žmogaus teisėms ir atitiktį atitinkamai Sąjungos ir tarptautinei teisei, taip pat atliekama tarptautinė rizikos analizė, visų pirma rizikos, galinčios paveikti Sąjungos viešąją tvarką ir saugumą susijusiose politikos srityse, įskaitant ekonominę ir mokslinių tyrimų saugumą, taip pat įvertinama nauda ir platesnis tikslas skatinti Sąjungos ekonomikos augimą ir konkurencingumą vykdant mokslinius tyrimus ir inovacijas. Todėl prie tam tikrų Programos dalių trečiosios valstybės, išskyrus EEE nares, stojančiąsias valstybes, šalis kandidates ir potencialias kandidates, gali negalėti prisijungti pagal šį reglamentą arba patį asociacijos susitarimą.
6. Kiek įmanoma, asociacijos susitarime, kuriame nustatomos dalyvavimo Programoje sąlygos, numatomas atsakomasis Sąjungoje įsisteigusių teisės subjektų dalyvavimas lygiavertėse Programos asocijuotųjų valstybių programose laikantis tose programose nustatytų sąlygų.
7. Finansinių įnašų, nurodytų 2 dalies b punkte, dydžio nustatymo sąlygomis užtikrinama galimybė reguliariai automatiškai ištaisyti reikšmingą disbalansą, palyginti su suma, kurią dalyvaudami Programoje gauna asocijuotojoje valstybėje įsisteigę subjektai, atsižvelgiant į Programos valdymo, vykdymo ir veikimo išlaidas. Skiriant finansinius įnašus atsižvelgiama į Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių teisės subjektų dalyvavimo kiekvienoje Programos dalyje lygį.
- 7a. Atsižvelgdama į informaciją, pateiktą vykdant metinę biudžeto procedūrą, Komisija teikia Programos komitetui informaciją apie Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių finansinius įnašus ir jų paskirstymą skirtingiems Programos komponentams.

Sjungos finansavimo įgyvendinimas ir formos

1. Programa įgyvendinama pagal Reglamentą (ES, Euratomas) 2024/2509, taikant tiesioginį valdymą arba taikant netiesioginį valdymą kartu su to reglamento 62 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytais subjektais.
2. Sąjungos finansavimas gali būti teikiamas taikant skyrimo procedūras bet kokia pagal Reglamentą (ES, Euratomas) 2024/2509 numatyta forma, visų pirma dotacijų, apdovanojimų, viešųjų pirkimų, nepiniginio dovanojamo turto ir finansinių priemonių. Dotacijos yra pagrindinė paramos forma Programoje.
3. [Išskyrus EIC (fondo) finansines priemones, Sąjungos parama biudžeto garantijos arba finansinės priemonės forma, įskaitant atvejus, kai per derinimo operaciją jos derinamos su negrąžintina parama, teikiama tik pagal Europos konkurencingumo fondo programą „InvestEU“ ir, vadovaujantis taikytinomis Europos konkurencingumo fondo programos „InvestEU“ taisyklėmis, įgyvendinama tuo tikslu sudarytais susitarimais dėl įnašų arba garantijų. Jei Programai naudojama Europos konkurencingumo fondo programa „InvestEU“, joje numatomi atidėjiniai biudžeto garantijai ir finansavimas finansinėms priemonėms, įskaitant atvejus, kai per derinimo operaciją jos derinamos su negrąžintina parama.]
4. Jei Sąjungos finansavimas teikiamas dotacijos forma, finansavimas pagal Reglamentą (ES, Euratomas) 2024/2509 gali būti teikiamas, kai aktualu, kaip su išlaidomis nesusijęs finansavimas arba kaip supaprastintas išlaidų apmokėjimas, visų pirma skiriant fiksuotąsias sumas ir taikant personalo vieneto įkainius. Atsižvelgiant į specifinius veiksmo ypatumus ar tikslus, finansavimas gali būti teikiamas faktinių tinkamų finansuoti išlaidų kompensavimo forma. Kai būtina sudaryti sąlygas naudotis kitais finansavimo šaltiniais, įskaitant bendrą investavimą naudojant nacionalinius išteklius, kuriems taikomos valstybės pagalbos taisyklės, finansavimas teikiamas faktinių tinkamų finansuoti išlaidų kompensavimo arba supaprastinto išlaidų apmokėjimo forma.

5. Taikant Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 153 straipsnio 3 dalį, visą vertinimo komitetą arba, tinkamai pagrįstais atvejais, jo dalį gali sudaryti nepriklausomi išorės ekspertai. Koordinavimo ir paramos veiksmų atveju vertinimo komitetą tinkamai pagrįstais atvejais gali sudaryti vien tik Finansinio reglamento 153 straipsnyje nurodytų Sąjungos institucijų ar įstaigų atstovai.

11 straipsnis

Europos partnerystės

1. Kai tai būtina 3 straipsnyje nustatytiems tikslams pasiekti, veikla pagal šį reglamentą gali būti skaidriai įgyvendinama kuriant Europos partnerystės susitarimus. Tokios partnerystės sukuriamos tik tais atvejais, kai vien Sąjungos veiksmais neįmanoma pasiekti norimų tikslų ir kai reikalingas tvirtesnis ES ir kitų partnerių, įskaitant nacionalinius, regioninius ir (arba) privačius subjektus, bendradarbiavimas. Europos partnerysčių sritys bus apibrėžiamos remiantis Taryboje arba, kai tinkama, jos patariamųjų organų pateiktomis gairėmis. Užtikrinamas suderinamumas ir, kai tinkama, siekiama sinergijos su kitomis Sąjungos programomis, visų pirma su Europos konkurencingumo fondu.
- 1a. Europos partnerystės:
- a) yra grindžiamos susitarimo memorandumu ir papildomos Sąjungos ir partnerių sutartimi įformintu susitarimu, jei finansinius įnašus teikia kiti partneriai, išskyrus Sąjungą. Šios partnerystės bus įgyvendinamos vykdant veiksmus pagal atitinkamas programos „Europos horizontas“ ir (arba) Europos konkurencingumo fondo darbo programas arba

- b) tinkamai pagrįstais atvejais biudžeto vykdymo užduotis, susijusias su vienos ar įvairių Sąjungos finansavimo programų lėšomis, pagal Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 62 straipsnio 1 dalies c punktą paveda subjektams, įsteigtiems pagal SESV 185 ir 187 straipsnius. Subjektai pagal SESV 187 straipsnį įsteigiami vienu bendru steigiamuoju aktu, kuriuo užtikrinamos suderintos taisyklės. Partnerystės pagal SESV 185 straipsnį sukuriamos specialiais aktais.

2. Susitarimo memorandume, papildytame sutartimi įformintu susitarimu, jei finansinius įnašus teikia kiti partneriai, išskyrus Sąjungą, arba steigiamajame akte dėl kiekvienos partnerystės nustatoma:

- a) galutiniai ir tarpiniai tikslai, kuriuos reikia pasiekti;
- a) pasiektini rezultatai – jie turi būti aiškūs, išmatuojami ir gautini per nustatytą laiką;
- b) bendras ataskaitų teikimo ir stebėsenos reikalavimų rinkinys, įskaitant pagrindinius veiklos rezultatų ir poveikio rodiklius;
- c) susiję finansiniai ir (arba) nepiniginiai visų partnerių įsipareigojimai;
- d) valdymo priemonės ir mechanizmas, pagal kurį visi partneriai aptaria partnerystės programų sudarymą ir veiklą, įskaitant nuostatas, kuriomis užtikrinamos jų balsavimo teisės ir tinkamas atstovavimas, ir dėl jų susitaria;
- da) strateginė mokslinių tyrimų ir inovacijų darbotvarkė (strateginė MTI darbotvarkė), dėl kurios susitarė partneriai ir kurioje išsamiai išdėstyti teminiai prioritetai ir tikėtinas mokslinis, socialinis ir ekonominis poveikis, taip pat planuojamos veiklos ir tarpinių tikslų per visą partnerystės laikotarpį veiksmų gairės. Kai įgyvendinant partnerystės plėtojama diegimo rinkoje veikla ir būdai, į strateginę MTI darbotvarkę įtraukiama diegimo darbotvarkė, dėl kurios susitaria partneriai.

- 3a. Pagal 1a dalies a punktą sukurtų Europos partnerysčių atveju Sąjungos parama teikiama kaip įnašai veiksams, kurie įgyvendinami pagal programą „Europos horizontas“ mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklos atveju. Šiais įnašais siekiama pritraukti kuo didesnę kitų partnerių įnašą. Kitos Sąjungos programos gali prisidėti prie kitos veiklos, pavyzdžiui, Europos konkurencingumo fondas – prie diegimo veiklos.
- 3aa. Pagal 1a dalies b punktą sukurtų Europos partnerysčių atveju Sąjunga pagal programą „Europos horizontas“ teikia finansinį įnašą mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklos atveju. Kitos Sąjungos programos gali prisidėti prie kitos veiklos, pavyzdžiui, Europos konkurencingumo fondas – prie diegimo veiklos. Bendras Sąjungos ir partnerių, išskyrus Sąjungą, įnašas turi atitikti vieną kitą. Bendrajame pagrindiniame akte, skirtame bendrosioms įmonėms pagal SESV 187 straipsnį, ir atitinkamame steigiamajame akte, skirtame iniciatyvoms pagal SESV 185 straipsnį, nustatomos išsamios visų partnerių įnašo taisyklės.
- 3b. Kitų partnerių, išskyrus Sąjungą, įnašai yra šių formų:
- a) finansiniai įnašai į iniciatyvos veiklos ir administracinį biudžetą, įskaitant valstybių narių finansavimą atitinkamoje valstybėje narėje įsisteigusiams iniciatyvos veiksmų dalyviams;
 - b) nepiniginiai įnašai, skirti jų pačių dalyvavimo projekte išlaidoms pagal iniciatyvą finansuoti.
- 3ba. Atitinkamos Sąjungos dotaciją skiriančios institucijos arba kitos įstaigos, kurioms pavesta vykdyti biudžetą, valdo bendras skyrimo procedūras, įskaitant kvietimų teikti pasiūlymus, vertinimo, atrankos ir stebėsenos procedūras, užtikrindamos supaprastinimą ir skaidrumą. Valstybės narės yra atsakingos už savo finansinius įnašus pagal savo taikomas nacionalines taisykles ir procedūras, užtikrindamos supaprastinimą ir suderintą įgyvendinimą.

5. Europos partnerystės:

- a) yra nustatomos ir dėl jų susitariama glaudžiai bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis ir, kai tinkama, konsultuojantis su privačiuoju sektoriumi;
- b) kuriamos spęsti uždaviniams, kuriems reikia kritinės išteklių masės ir vieningo bei koordinuoto visų dalyvių požiūrio tiek į programų sudarymą, tiek į įgyvendinimą;
- ba) kuriamos tik tais atvejais, kai norimų tikslų neįmanoma pasiekti vien Sąjungos veiksmu arba kitos formos parama pagal Programą;
- c) yra suderintos su Sąjungos strateginiais prioritetais ir padeda įgyvendinti pagrindines Sąjungos politikos kryptis ir iniciatyvas, kurios papildo valstybių narių politikos kryptis ir iniciatyvas;
- d) yra atrenkamos vykdant skaidrų, atvirą ir konkurencingą procesą, grindžiamą kiekybiškai įvertinamais gyvavimo ciklo kriterijais ir patikimo portfelio požiūriu, taip sukuriant suderintą portfelį, kurį sudaro ribotas skaičius viena kitą papildančių visų rūšių Europos partnerysčių iniciatyvų;
- e) yra grindžiamos orientaciniais *ex ante* ir ilgalaikiais įsipareigojimais, o vėliau – oficialiais visų partnerių įsipareigojimais finansiškai arba, kai tinkama, nepiniginiu būdu prisidėti prie Europos partnerystės išteklių taip, kad būtų skatinamas įgyvendinimo suderinimas ir standartizavimas;
- ea) užtikrina nuolatinį atvirumą visų dydžių visų rūšių partneriams visoje vertės grandinėje ir visose disciplinose;
- f) reikalauja aiškos gyvavimo ciklo koncepcijos, apimančios išankstinę iniciatyvos įgyvendinimo planą ir prisitaikymo prie Sąjungos finansavimo laipsniško nutraukimo strategiją;
- fa) siekia sinergijos su kitomis Sąjungos finansavimo priemonėmis, visų pirma su EKF, kad būtų išvengta veiklos sutapimų ir dubliavimosi ir vietoj to būtų užtikrinta pridėtinė vertė ir kuo labiau padidintas poveikis.

- 5a. Didžiausia [X %] II ramsčio biudžeto dalis skiriama Europos partnerystėms.
7. Visi partneriai, išskyrus Sąjungą, viešai skelbia informaciją apie partnerystės struktūrą, narystę joje ir pagal ją vykdomą veiklą. Jei partnerystė sudaroma su atstovaujamosiomis organizacijomis ir asociacijomis, jos reguliariai teikia informaciją apie savo narius.

II skyrius

Pažangus mokslas

12 straipsnis

Europos mokslinių tyrimų taryba

1. Europos mokslinių tyrimų taryba teikia patrauklų ir lankstų finansavimą, kad talentingi ir kūrybingi individualūs tyrėjai, ypač ankstyvosios karjeros tyrėjai, ir jų grupės turėtų galimybę vykdyti perspektyviausius mažai tirtų sričių mokslinius tyrimus, nepriklausomai nuo jų pilietybės ir kilmės šalies, konkuruodami vien tik pagal pažangumo kriterijų.
2. Europos mokslinių tyrimų taryba pritraukia talentingiausius tyrėjus iš viso pasaulio ir taip padeda įtvirtinti Sąjungą kaip pasaulyje pirmaujančią mokslinių tyrimų ir inovacijų centrą.

13 straipsnis

Programa „Marie Skłodowskos-Curie veiksmai“

1. Pagal programą „Marie Skłodowskos-Curie veiksmai“ skatinama ir remiama mokslinių tyrimų srities karjera visais jos etapais, ypač daug dėmesio skiriant ankstyvosios karjeros tyrėjams, įgūdžių ugdymas ir tyrėjų iš viso pasaulio judumas, taip pat suteikiant galimybių vykdyti mokslo darbuotojų mainus, atsižvelgiant į saugumo aspektus. Ja skatinamas principu „iš apačios į viršų“ grindžiamas mokslinių tyrimų pažangumas, pritraukiami ir išlaikomi pažangiausi mokslinių tyrimų talentai, remiama tvari ir patraukli mokslinių tyrimų srities karjera Sąjungoje, siekiant didinti Sąjungos mokslinę kompetenciją, taip prisidedant prie konkurencingumo mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje.

2. Pagal programą „Marie Skłodowskos-Curie veiksmai“ finansuojami aukšto lygio doktorantūros tinklai, podoktorantūros stipendijos, mokslinių tyrimų ir inovacijų srities darbuotojų mainai, taip pat paramos mechanizmai tvariai karjerai skatinti, siekiant pritraukti ir išlaikyti perspektyviausius talentus. Daug dėmesio skiriama tarptautiniam, tarpsektoriniam ir tarpdalykiniam bendradarbiavimui, taip pat mokslo garsinimui. Finansavimu remiami pažangiausi moksliniai tyrimai ir daugiausia dėmesio skiriama mokslinių tyrimų srities talentų ugdymui, teikiant tikslinę paramą ankstyvosios karjeros tyrėjams. Tai padeda įtvirtinti Sąjungą kaip pirmaujančią Europos ir užsienio tyrėjų traukos regioną.

14 straipsnis

Jungtinis tyrimų centras

1. Jungtinis tyrimų centras teikia nepriklausomas, įrodymais pagrįstas žinias ir mokslinius duomenis ir taip remia ES ir, kai aktualu, valstybių narių politiką, kuria siekiama teigiamo poveikio visuomenei. JRC tai daro įgyvendindamas savo tiesioginius veiksmus ir dalyvaudamas netiesioginiuose veiksmuose. II antraštinės dalies II skyrius tiesioginiams veiksmams netaikomas. [Nukrypstant nuo Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 21 straipsnio 3 dalies, iš JRC mokslinių tyrimų veiklos (pvz., patentų, licencijų ir kt.) gautas pajamas ar sumas vėl naudoja JRC.]

III skyrius

Konkurencingumas ir visuomenė

15 straipsnis

Bendradarbiaujamieji moksliniai tyrimai ir inovacijos

1. Bendradarbiaujamieji moksliniai tyrimai padeda kurti pažangią tarpvalstybinę mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklą, kuri suburia įvairių sektorių ir mokslo disciplinų, įskaitant SHM, atstovus, kad remtų aukštos kokybės rezultatų atradimą, kūrimą ir greitą sklaidą Sąjungos strateginių prioritetų ir vertybių labui.

2. Bendradarbiaujamoji mokslinių tyrimų ir inovacijų veikla vykdoma išlaikant žemesnių ir aukštesnių technologinės parengties lygių pusiausvyrą, kad būtų apimama visa mokslinių tyrimų ir inovacijų vertės grandinė, papildanti veiklą pagal EKF.
- 2a. Vykdamas bendradarbiaujamąją mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklą užtikrinamas subalansuotas požiūris, kiek tai susiję su veiksmais pagal principą „iš apačios į viršų“ ir iš anksto nustatytomis temomis strateginėse srityse, siekiant kartu skatinti kūrybiškumą ir nukreipti mokslinius tyrimus ir inovacijas tam tikromis kryptimis. Temų aprašymai yra paprasti ir aiškiai suformuluoti laukiami rezultatai ir poveikis, kartu vengiant pernelyg detaliai aprašyti konkrečias metodikas, taip skatinant atvirą ir konkurencingą procesą ir suteikiant pareiškėjams daugiau laisvės apibrėžti savo skirtingus būdus atitinkamiems MTI tikslams pasiekti.
3. Pagal II ramsčio konkurencingumo komponentą šia Programa remiama bendradarbiaujamoji mokslinių tyrimų ir inovacijų veikla pagal EKF politikos linijas, kuria siekiama stiprinti Sąjungos konkurencingumą (Reglamento (ES) XXX dėl Europos konkurencingumo fondo IV–VII skyriai).
- 3a. Komisija įgyvendina bendradarbiaujamąją mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklą pagal II ramsčio konkurencingumo komponentą specialioje atskiroje darbo programų, priimamų pagal [EKF] 15 straipsnio 1a dalį, dalyje.
4. Pagal II ramsčio visuomenės komponentą šia Programa remiama ir konkurencingumo komponentą neįtraukta bendradarbiaujamoji mokslinių tyrimų ir inovacijų veikla, kuria siekiama pateikti novatoriškus sprendimus ir stiprinti mokslinių įrodymų bazę, kad būtų sudarytos sąlygos visuomenės transformacijai pagal Sąjungos tikslus ir vertybes, įskaitant teisinės valstybės principą ir pagrindines teises.
- 4a. Komisija įgyvendina bendradarbiaujamąją mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklą pagal II ramsčio visuomenės komponentą darbo programose, priimamose pagal [SP10] 4 straipsnio 2 dalį.

- 4b. Konkurencingumo ir visuomenės komponentai plėtojami suderintai, kad būtų užtikrintas abipusis stiprinimas ir sklandi mokslinių tyrimų ir inovacijų aplinkos aprėptis siekiant stiprios ir atsparios Sąjungos.
6. Pagal šios Programos II ramstį parama pagal Reglamento (ES) 2021/695 8 straipsnį nustatytą ES misijų mokslinių tyrimų ir inovacijų daliai teikiama iki 2030 m. Parama pagal programą „Europos horizontas“ vykdomai naujojo europinio bauhauzo (NEB) priemonės mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklai papildoma veiksmams, kurių tikslas – diegimas pagal kitas Sąjungos programas.

IV skyrius

Inovacijos

16 straipsnis

Europos inovacijų taryba (EIC)

1. EIC identifikuoja, kuria ir plėtoja giliąsias technologijas ir perversmines inovacijas. Parama teikiama, kai giliųjų technologijų, didelės rizikos startuoliai ir veiklą plečiančios įmonės nėra pakankamai brandūs, kad gautų rinką grindžiamą paramą. Tai įgyvendinama daugiausia skelbiant principu „iš apačios į viršų“ grindžiamus atvirus kvietimus teikti pasiūlymus, kartu užtikrinant subalansuotą veiksmų įvairiose teminėse srityse portfelį. Šiuos kvietimus papildo tiksliniai teminiai ir konkrečių uždavinių („Challenge“) kvietimai potencialiai strategiškai svarbiose srityse, skelbiami glaudžiai koordinuojant veiksmus ir užtikrinant sinergiją su EKF politikos linijomis, užtikrinant abipusį papildomumą ir vengiant dubliavimosi, visų pirma su EKF programa „InvestEU“.
2. EIC teikia šių rūšių paramą didelės rizikos veiksmams:
 - a) programos „Pathfinder“ dotacijas didelės rizikos moksliniams tyrimams, visų pirma ankstyvojo etapo moksliniams tyrimams, koncepcijos pagrindimui ir prototipų kūrimui;
 - b) programos „Transition“ dotacijas kurti būdams, kaip mokslinių tyrimų rezultatus panaudoti komercinei plėtrai, įskaitant atskirtųjų įmonių ir startuolių steigimą;

- c) programos „Accelerator“ derinamąjį finansavimą ir tik investicinę paramą atskiroms įmonėms, kad jos galėtų kurti ir pateikti rinkai savo inovacijas;
- d) paskatas perkantiesiems subjektams išbandyti giliausias technologijas ir perversmines inovacijas ir būti pirmaisiais klientais;
- e) EIC finansavimą papildančias verslo spartinimo paslaugas, kuriomis, užtikrinant papildomumą ir koordinavimą su Reglamento (ES) XXX [Europos konkurencingumo fondas] III skyriuje nurodytu konsultavimu projektų klausimais, suteikiama galimybė naudotis giliųjų technologijų ekspertinėmis žiniomis, mokslinių tyrimų ir technologijų infrastruktūra, konsultuojamojo ugdymo ir mentorystės paslaugomis, tinklaveika ir ryšių su investuotojais, perkančiaisiais subjektais, įmonėmis ir kitais inovacijų partneriais užmezgimo paslaugomis.

3. 2 dalyje nurodytų rūšių parama lanksčiai derinama įgyvendinant EIC uždavinius, kuriuos rengia ir prižiūri EIC programų vadovai. EIC uždaviniai įgyvendinami taikant portfelio metodą, kai veiksmai atrenkami remiantis jų papildomumu, padedančiu pasiekti nustatytus tikslus, ir sąveikauja vienas su kitu. Tai daroma prižiūrint EIC programų vadovams, kai tikslinga, konsultuojantis su nepriklausomais išorės ekspertais, kad būtų užtikrintas lankstus požiūris, kuriuo būtų reaguojama į sparčius technologijų ir politikos pokyčius, suteikiant įgaliojimus perorientuoti arba nutraukti nepakankamai veiksmingus projektus, įskaitant pakopinį finansavimą, užtikrinamas greitas perėjimas nuo vienos priemonės prie kitos ir palengvinami ryšiai su galutiniais naudotojais ir klientais. Tokiais atvejais tinkamai ir laiku informuojamas Programos komitetas.
4. Visą EIC paramą investicijoms įgyvendina vienas ar keli pagal valstybės narės teisę įsteigti specialios paskirties investavimo subjektai (EIC fondas). EIC fondo struktūra turi būti tokia, kad jis galėtų pritraukti kitų viešųjų ar privačiųjų investuotojų ir taip padidinti Sąjungos įnašo svėrto poveikį.

5. EIC gali remti ypatingos svarbos giliųjų technologijų inovacijas, daugiausia dėmesio skirdama gynybos prietaikoms, šią paramą glaudžiai koordinuodama su EKF politikos linija „Atsparumas ir saugumas, gynybos pramonė ir kosmosas“. Tokiais atvejais taikomi Reglamento (ES) XXX [Europos konkurencingumo fondas] 50 ir 51 straipsniai. Dėl tokios paramos skelbiami specialūs kvietimai teikti pasiūlymus ir ji neviršija [X %] viso III ramsčio biudžeto. Be 3 dalies nuostatų, EIC uždaviniai, kuriais daugiausia dėmesio skiriama gynybos prietaikoms, atitinka prioritetus, nustatytus pagal EKF politikos liniją [„Atsparumas ir saugumas, gynybos pramonė ir kosmosas“], ir į tokius prioritetus atsižvelgiama svarstymuose dėl portfelio. Programos komitetas, atsakingas už [atsparumą ir saugumą, gynybos pramonę ir kosmosą], nuolat informuojamas apie EIC paramos gynybos prietaikoms įgyvendinimą.

17 straipsnis

Europos inovacijų ekosistemos

1. Pagal Programą remiama su strateginiais prioritetais susijusi veikla, siekiant kurti ir stiprinti konkurencingas, patikimas, susietas ir transnacionalines inovacijų ekosistemas, nustatyti ir gerinti pagrindines sąlygas, taip pat remti Europos masto siekį, bendradarbiaujant ir koordinuojant veiksmus su nacionalinėmis ir regioninėmis valdžios institucijomis. Tokia veikla yra atvira visiems atitinkamiems suinteresuotiesiems subjektams, kad jie galėtų pasinaudoti tvirtu sektorių, disciplinų ir valstybių bendradarbiavimu. Siekiama sinergijos su kitomis šios Programos dalimis, įskaitant tvirtą bendradarbiavimą su kitais veiksmis, ir kitomis Sąjungos, nacionalinėmis ir regioninėmis programomis, kad inovacijos būtų remiamos skatinant žinias, tarpusavio mokymąsi ir technologijų perdavimą bei įsisavinimą rinkoje, taip pat padedant kurti dinamiškesnę verslumo ir verslo aplinką, grindžiamą mokslu Sąjungoje.
2. Pagal Programą remiama veikla, įskaitant EIT žinių ir inovacijos bendrijų veiklą, kuria skatinama žinių trikampio – aukštojo mokslo, mokslinių tyrimų bei inovacijų ir verslo – integracija visoje Sąjungoje.

V skyrius

Europos mokslinių tyrimų erdvė

18 straipsnis

Europos mokslinių tyrimų erdvė

1. Europos mokslinių tyrimų erdvės (EMTE) tikslas – Sąjungoje sukurti bendrąją mokslinių tyrimų, inovacijų ir technologijų rinką be sienų, kurioje laisvai judėtų tyrėjai, mokslo žinios ir technologijos. Programa užtikrinamas veiksmingas visų EMTE ir Mokslinių tyrimų ir inovacijų pakto vertybių ir principų propagavimas ir apsauga Europoje. Ja skatinamas tolesnis Sąjungos, nacionalinės ir regioninės mokslinių tyrimų ir inovacijų politikos derinimas.

18a straipsnis

Mokslinių tyrimų ir technologijų infrastruktūra

Finansuojant mokslinių tyrimų ir technologijų infrastruktūrą padedama Sąjungoje sukurti stiprią, darnią ir sujungtą pasaulinio lygio tvarių įrenginių ir paslaugų ekosistemą, remiantis prioritetiniais visos Europos infrastruktūros objektais ir juos papildančiais pažangiausiais nacionaliniais ir regioniniais pajėgumais. Pagal šią Programą prieinamos Sąjungos finansavimo priemonės naudojamos, kai aktualu, užtikrinant sinergiją su kitomis Sąjungos programomis, visų pirma su Europos konkurencingumo fondu, ir kitais finansavimo šaltiniais. Pagal Programą gali būti padengiama iki 20 % Sąjungos svarbos svarbių pasaulinio lygio mokslinių tyrimų ir technologijų infrastruktūros objektų statybos arba kapitalinio modernizavimo išlaidų tais atvejais, kai reikalingos investicijos, viršijančios atskirų privačiųjų ar viešųjų subjektų pajėgumus. Ne daugiau kaip [X %] viso IV ramsčio biudžeto naudojama kaip įnašas mokslinių tyrimų ir technologijų infrastruktūros objektų statybos arba kapitalinio modernizavimo išlaidoms padengti. Kiekvienas toks įnašas neviršija [X %] viso IV ramsčio biudžeto. Mokslinių tyrimų ir technologijų infrastruktūros objektų statybos arba kapitalinio modernizavimo išlaidų rėmimo sritys bus apibrėžiamos remiantis Taryboje arba, kai tinkama, jos patariamųjų organų pateiktomis gairėmis ir Europos strateginio mokslinių tyrimų infrastruktūros forumo (ESFRI) bei bet kokio kito strateginio technologijų infrastruktūros forumo darbu.

19 straipsnis

Dalyvių skaičiaus didinimas ir kompetencijos sklaida

1. [Dalyvių skaičių didinančios šalys, kurių atveju finansuojama veikla, nurodyta 5 dalies a ir b punktuose, yra Bulgarija, Čekija, Kroatija, Latvija, Lenkija, Lietuva, Rumunija, Slovakija ir Vengrija.
2. Tarpinio etapo šalys, kurių atveju finansuojama veikla, nurodyta 5 dalies b punkte, yra Estija, Graikija, Kipras, Malta, Portugalija ir Slovėnija.]

3. Neįskaitant Europos bendradarbiavimo mokslo ir technologijos srityje (COST), atitinkančiais koordinatoriams keliamus reikalavimus pagal Programos dalies „Europos mokslinių tyrimų erdvės stiprinimas“ komponentą „Dalyvių skaičiaus didinimas ir kompetencijos sklaida“ laikomi tik dalyvių skaičių didinančiose šalyse arba tarpinio etapo šalyse įsisteigę teisės subjektai. Teisės subjektai, nuolat vykdančys veiklą atokiausiuose regionuose, kaip apibrėžta SESV 349 straipsnyje, taip pat laikomi atitinkančiais koordinatoriams keliamus reikalavimus pagal šį komponentą mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklai atokiausiuose regionuose remti ir jiems taikomos tos pačios taisyklės, kurios taikomos dalyvių skaičių didinančioms šalims pagal šį straipsnį, išskyrus 7 dalį.
4. Asocijuotųjų šalių atveju visiškai atitinkančiais koordinatoriams keliamus reikalavimus pagal šį komponentą laikomi teisės subjektai iš reikalavimus atitinkančių šalių sąrašo, sudaryto remiantis tam tikru rodikliu ir paskelbto darbo programoje.
5. Komponentas „Dalyvių skaičiaus didinimas ir kompetencijos sklaida“ apima:
 - a) gebėjimų stiprinimo priemonės;
 - b) priemonės, kuriomis remiama: – EMTE integracija ir lyderystė; – žinių valorizacija; – kova su protų nutekėjimu; – specialių nacionalinių informacijos centrų (NIC) veikla; – Europos bendradarbiavimo mokslo ir technologijos srityje (COST) veikla; – dalyvių skaičių didinančių ir tarpinio etapo šalių pažanga siekiant sklandaus laipsniško nutraukimo.
- 5a. Priemonės, kurių vertė pasitvirtino siekiant dalyvių skaičiaus didinimo tikslų, pavyzdžiui, susiejimo priemonė, priemonė „EMTE pirmininkai“ ir EIC pradinio spartinimo priemonė, tęsiamos ir toliau plėtojamos, taip pat nustatomos naujos priemonės, įskaitant priemonės, kuriomis siekiama didinti tyrėjų iš dalyvių skaičių didinančių ir tarpinio etapo šalių dalyvavimą EMTT kvietimuose teikti pasiūlymus. Esamomis ir naujomis priemonėmis turėtų būti užtikrinta, kad būtų parengtas suderintas priemonių portfelis, kuriuo būtų galima remti dalyvių skaičių didinančių ir tarpinio etapo šalių MTI ekosistemų pažangą ir kintantį pobūdį.

6. Pagal Programos komponentą „Dalyvių skaičiaus didinimas ir kompetencijos sklaida“ padedama dalyvių skaičių didinančioms ir tarpinio etapo šalims toliau plėtoti savo MTI sistemas, didinti jų dalyvavimą visose Programos dalyse ir skatinti plačią geografinę aprėptį pažangiuose bendradarbiaujamuosiuose projektuose. Priemonėmis pagal šį komponentą skatinama tvari aukštynkryptė mokslinių tyrimų ir inovacijų konvergencija, remiantis pažanga, kurią padarė dalyvių skaičių didinančios ir tarpinio etapo šalys, kad galėtų toliau daryti pažangą. Tas pastangas papildė proporcingos valstybių narių priemonės. Šiuo komponentu taip pat sudaromos palankesnės sąlygos pagal Programą finansuojamų veiksmų koordinatorių tarpusavio mokymuisi ir padedama tarpinio etapo šalių teisės subjektams dalytis savo patirtimi, naudinga dalyvių skaičių didinančių šalių koordinatoriams.
7. [Nuo 2030 m. gebėjimų stiprinimo priemonėmis gali naudotis tik tos dalyvių skaičių didinančios šalys, kurios paskutiniaisiais metais, kurių duomenys turimi, palyginti su prieš juos einančiais metais, padidino savo realias išlaidas viešosioms investicijoms į mokslinius tyrimus ir plėtrą.]

II antraštinė dalis.

Dalyvavimo ir sklaidos taisyklės

I skyrius

Bendrosios nuostatos

20 straipsnis

EKF taisyklės

1. Šio reglamento tikslais, jei šiame reglamente nenurodyta kitaip, taikoma [Reglamento (ES) XXX [Europos konkurencingumo fondas] 10 straipsnio dėl ES pirmenybės 2 ir 3 dalys], 13 straipsnis dėl įslaptintos informacijos ir neskelbtinos informacijos apsaugos taisyklių taikymo [ir 20 straipsnis dėl spartesnių ir tikslinių veiksmų konkurencingumui skatinti].

Tinkamumas finansuoti

1. Tinkamumo kriterijai pagal Reglamentą (ES, Euratomas) 2024/2509 nustatomi siekiant remti 3 straipsnyje nustatytų bendrojo ir konkrečių tikslų įgyvendinimą ir taikomi visoms skyrimo procedūroms pagal Programą.
- 1a. Pagal Programą vykdomuose veiksmuose gali dalyvauti visi teisės subjektai, nepriklausomai nuo jų įsisteigimo vietos, įskaitant teisės subjektus iš neasocijuotųjų trečiųjų valstybių arba tarptautinių organizacijų, su sąlyga, kad tenkinamos šiame reglamente ir darbo programoje nustatytos sąlygos.
2. Taikant tiesioginį ir netiesioginį valdymą įgyvendinamose skyrimo procedūrose tinkamumo gauti Sąjungos paramą kriterijus gali atitikti vienos ar kelių iš šių kategorijų teisės subjektai:
 - a) subjektai, įsisteigę valstybėje narėje;
 - b) subjektai, įsisteigę Programos asocijuotoje trečiojoje valstybėje;
 - c) subjektai, įsisteigę mažų ir vidutinių pajamų trečiosiose valstybėse, kurios nėra Programos asocijuotosios valstybės, arba – išskirtiniais atvejais – kitose trečiosiose valstybėse, kurios nėra Programos asocijuotosios valstybės, jeigu trečioji valstybė nurodyta Komisijos priimtoje darbo programoje;
 - d) subjektai, įsisteigę trečiosiose valstybėse, kurios nėra Programos asocijuotosios valstybės, kai tokių subjektų finansavimas yra labai svarbus veiksmui įgyvendinti ir padeda siekti 3 straipsnyje nustatytų tikslų.

3. Išskyrus darbo programoje numatytus tinkamai pagrįstus kitus atvejus, tam, kad atitiktų dalyvavimo dotacijų veiksmuose kriterijus, teisės subjektai turi sudaryti konsorciumą, kurį kaip naudos gavėjai sudaro bent trys vienas nuo kito nepriklausomi teisės subjektai, įsisteigę skirtingose šalyse, kaip nurodyta toliau:
 - a) bent du teisės subjektai, įsisteigę skirtingose valstybėse narėse, ir
 - b) bent vienas kitas teisės subjektas, įsisteigęs kitoje valstybėje narėje arba Programos asocijuotoje trečiojoje valstybėje.
4. EMTT mažai tirtų sričių mokslinių tyrimų veiksmus, EIC veiksmus, programą „Marie Skłodowskos-Curie veiksmai“ ir veiksmus, kurie yra susiję su ikiprekybiniais viešaisiais pirkimais arba novatoriškų sprendimų viešaisiais pirkimais arba kurių pagrindinis tikslas yra tokių pirkimų įgyvendinimas, gali įgyvendinti vienas ar daugiau teisės subjektų, jei vienas iš tų teisės subjektų yra įsisteigęs valstybėje narėje arba Programos asocijuotoje trečiojoje valstybėje.
5. Koordinavimo ir paramos veiksmus įgyvendinti gali vienas ar daugiau teisės subjektų, kurie gali būti įsisteigę valstybėje narėje, Programos asocijuotoje trečiojoje valstybėje arba tinkamai pagrįstais išimtiniais atvejais trečiojoje valstybėje, kuri nėra Programos asocijuotoji valstybė.
6. Pagal Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 136 straipsnį dėl saugumo priežasčių didelės rizikos tiekėjams taikomi tinkamumo apribojimai pagal ES teisę.
7. Tarptautinės Europos mokslinių tyrimų organizacijos ir pagal Sąjungos teisę įsteigti teisės subjektai laikomi įsisteigusiais kitoje valstybėje narėje nei tos, kuriose įsisteigę kiti veiksmė dalyvaujantys teisės subjektai.

8. EMTT mažai tirtų sričių mokslinių tyrimų veiksmų, mokslinių tyrimų bei mokymo veiksmų atvejais ir kai tai numatyta darbo programoje arba kvietime teikti pasiūlymus, tarptautinės organizacijos, kurių būstinės yra valstybėje narėje arba Programos asocijuotoje trečiojoje valstybėje, laikomos įsisteigusiomis toje valstybėje narėje arba Programos asocijuotoje trečiojoje valstybėje. Su kitomis Programos dalimis susijusiais atvejais laikoma, kad tarptautinės organizacijos, kurios nėra tarptautinės Europos mokslinių tyrimų organizacijos, laikomos įsisteigusiomis trečiojoje valstybėje, kuri nėra Programos asocijuotoji valstybė, nebent darbo programoje arba kvietime teikti pasiūlymus numatyta kitaip.
9. Be to, kas numatyta Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 168 straipsnio 2 ir 3 dalyse, 9 straipsnio 1 dalyje nurodytos trečiosios valstybės, kurios yra Programos asocijuotosios valstybės, ir tarptautinės organizacijos, kai aktualu, gali dalyvauti Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 168 straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatytuose viešųjų pirkimų mechanizmuose ir gauti iš jų naudos. Valstybėms narėms taikytinos taisyklės *mutatis mutandis* taikomos dalyvaujančioms Programos asocijuotosioms trečiosioms valstybėms ir tarptautinėms organizacijoms.
10. Skyrimo procedūrose tinkamumo finansuoti kriterijų neatitinka ši veikla:
- a) veikla, draudžiama pagal Sąjungos teisę, taikytiną tarptautinę teisę arba visų valstybių narių nacionalinę teisę. Mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ar demonstracinė veikla nefinansuojama valstybėje narėje, kurioje tokia veikla yra uždrausta;
 - aa) veikla, kuri jau yra visiškai finansuojama iš kitų ES, nacionalinių ir regioninių viešųjų lėšų ar privačių šaltinių, išskyrus Sąjungos įnašus, kai vykdomi 8 straipsnio 1 dalyje nurodyti veiksmai;
 - b) veikla, kurios tikslas – žmogaus klonavimas reprodukcijos tikslais;
 - c) veikla, kuria siekiama keisti žmogaus genetinį paveldą, kai tokie pakeitimai galėtų tapti paveldimi, išskyrus mokslinius tyrimus, susijusius su lytinių liaukų vėžio gydymu;

- d) veikla, kuria siekiama kurti žmogaus embrionus tik mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir demonstracinės veiklos tikslais arba kamieninių ląstelių gavimo tikslais, be kita ko, perkelti somatinių ląstelių branduolius;
- 10a. Žmogaus kamieninių ląstelių – tiek suaugusių žmonių, tiek embrionų – moksliniai tyrimai gali būti finansuojami atsižvelgiant į mokslinio pasiūlymo turinį ir į susijusių valstybių narių teisinę sistemą.
11. Be Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 132 straipsnyje nustatytų priežasčių, skyrimo procedūros ir su jomis susiję teisiniai įsipareigojimai gali būti panaikinti, jei tikėtina, kad veiksmo tikslai nebus pasiekti apskritai arba per nustatytus terminus. Prieš nuspręsdama nutraukti veiksmą, Komisija su veiksmų koordinatoriumi ir, jei tinkama, dalyvaujant nepriklausomiems išorės ekspertams, įvykdo prieštaravimų procedūrą. Apie šiuos atvejus informuojamas Programos komitetas.
- 12a. Kai tikslinga ir tinkamai pagrįstais atvejais, atsižvelgiant į šio reglamento 3 straipsnyje nustatytus tikslus, darbo programoje gali būti numatyti išsamesni tinkamumo kriterijai.

21a straipsnis

Mokslinių tyrimų saugumas

1. Vykdamy veiksmus pagal šią Programą laikomasi atitinkamų Sąjungos teisės nuostatų, įskaitant nuostatas dėl saugumo, eksporto kontrolės ir kovos su neteisėtu žinių ir technologijų perdavimu priemonių, kad būtų užtikrinta Sąjungos ir jos valstybių narių strateginių interesų apsauga, saugumas ir viešoji tvarka jose.

- 1a. Siekiant užtikrinti mokslinių tyrimų saugumą ir laikantis EKF 10 straipsnio 3 dalies, kai tinkama ir tinkamai pagrįsta, darbo programoje gali būti nustatyti tinkamumo apribojimai pagal [Finansinio reglamento] 136 straipsnį, kad būtų atsižvelgta į konkrečius politikos reikalavimus arba veiksmo pobūdį ir tikslus. Dėl išskirtinių priežasčių programoje gali būti nustatyti apribojimai dalyvaujantiems subjektams, vykdomojo valdymo struktūrų apribojimai ir nuosavybės bei kontrolės apribojimai, pagal kuriuos visų ar tam tikrų subjektų dalyvavimas apsiriboja tik vykdomojo valdymo struktūrą turinčiais subjektais, taip pat fizinių ar juridinių asmenų, įsisteigusių valstybėse narėse ir, kai tinkama, kitose reikalavimus atitinkančiose šalyse, nuosavybe ir kontrole. Visi asocijuotosiose valstybėse, kurios yra EEE narės, įsisteigusių teisės subjektų dalyvavimo apribojimai turi atitikti Europos ekonominės erdvės susitarime nustatytas sąlygas.
- 1b. Komisija numato tinkamą sistemą, procedūras, gaires ir paramą, kad užtikrintų nuoseklų, proporcingą ir veiksmingą mokslinių tyrimų saugumo reikalavimų taikymą visais Programos įgyvendinimo etapais, įskaitant, kai tinkama, saugumo įsivertinimą ir pradinį saugumo valdymo planą, kuriame išdėstomos visos pareiškėjo nurodytos saugumo problemos.
3. Kai tikslinga, Komisija arba atitinkama finansavimo įstaiga atlieka mokslinių tyrimų saugumo peržiūras ir vykdo tikrinimo procedūras, taip pat patikrina, ar pasiūlymai ar veiksmai nekelia saugumo problemų.
4. Teisės subjektai, dalyvaujantys veiksmė, kai aktualu, per visą projekto gyvavimo ciklą priima proporcingas mokslinių tyrimų saugumo priemones. Saugumo taisyklių pagal šį straipsnį neatitinkantys veiksmai gali būti bet kuriuo metu atmesti arba nutraukti.

Etika ir mokslinių tyrimų sąžiningumas

1. Vykdomi veiksmai turi atitikti:
 - a) susijusią Sąjungos, nacionalinę ir tarptautinę teisę, įskaitant Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją ir Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvenciją bei jos papildomus protokolus;
 - b) etikos principus, įskaitant aukščiausius mokslinių tyrimų sąžiningumo standartus.
2. Vykdamas darbo programoje nustatytas skyrimo procedūras, veiksmuose dalyvaujantys teisės subjektai turi įvykdyti visus šiuos reikalavimus:
 - a) pateikti etikos aspektų įsivertinimą, susijusį su veiklos tikslu, įgyvendinimu ir tikėtiniu poveikiu, įskaitant patvirtinimą, kad laikomasi 1 dalies, ir aprašą, kaip tai bus užtikrinama;
 - b) pateikti patvirtinimą, kad veikla atitiks i) Europos elgesio kodeksą mokslinių tyrimų etikos klausimais, ii) Visuotinį lygiateisės mokslinių tyrimų partnerystės elgesio kodeksą ir kad nebus vykdoma jokia nefinansuotina veikla;
 - c) jei veikla vykdoma ne Sąjungoje – pateikti patvirtinimą, kad tokią pačią veiklą būtų leidžiama vykdyti valstybėje narėje;
 - d) jei veikloje naudojamos žmogaus embriono kamieninės ląstelės – atitinkamai pateikti išsamią informaciją apie licencijų suteikimo ir kontrolės priemones, kurias taiko atitinkamų valstybių narių kompetentingos institucijos, taip pat išsamią informaciją apie etiškumo patvirtinimus, kurie turi būti gauti prieš pradėdant vykdyti atitinkamą veiklą;
 - e) prieš pradėdant vykdyti atitinkamą veiklą gauti visus patvirtinimus ar kitus privalomus dokumentus iš atitinkamų nacionalinių ir vietos etikos komitetų ar kitų įstaigų, pavyzdžiui, duomenų apsaugos institucijų, ir laikyti tuos dokumentus byloje, kuri pateiktina Komisijai arba atitinkamai įgyvendinimo įstaigai jos prašymu.

II skyrius

Dotacijos

23 straipsnis

Kvietimai teikti pasiūlymus

- 1. Kvietimų teikti pasiūlymus dėl visų veiksmų turinys pateikiamas darbo programoje.
- 1. Kvietimo teikti pasiūlymus nereikalaujama skelbti koordinavimo ir paramos veiksams:
 - a) kuriuos turi vykdyti darbo programoje nurodyti teisės subjektai ir
 - b) kurie nepatenka į kvietimų teikti pasiūlymus taikymo sritį pagal Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 198 straipsnio e punktą.
- 2. Darbo programoje nurodomi kvietimai teikti pasiūlymus, pagal kuriuos pateiktiems pasiūlymams gali būti suteiktas pažangumo ženklas. Išskyrus atvejus, kai tam aiškiai prieštarauja pareiškėjas, su paraiška ir jos vertinimu susijusia informacija gali būti dalijamasi su suinteresuotomis finansavimo įstaigomis su sąlyga, kad sudaromi konfidencialumo susitarimai.
- 2a. Komisija ir kitos finansavimo įstaigos, kai aktualu, taiko dviejų etapų paraiškų teikimo ir vertinimo procedūrą, kad naudotos gavėjams būtų paprasčiau teikti paraiškas, visų pirma pagal II ramstį. Kai tinkama, anonimizuoti pasiūlymai gali būti vertinami pirmajame vertinimo etape.

24 straipsnis

Pareiškėjų finansinis pajėgumas

- 1. Be Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 201 straipsnio 5 dalyje paminėtų išimčių, koordinatoriaus finansinis pajėgumas tikrinamas tik tuo atveju, jei veiksmui prašomas skirti Sąjungos finansavimas yra ne mažesnis kaip 1 000 000 EUR.

2. Nepaisant 1 dalies, jei yra priežasčių abejoti finansiniu pareiškėjo pajėgumu arba jei dėl dalyvavimo keliuose vykdomuose veiksmuose, finansuojamuose iš Sąjungos MTI programų lėšų, rizika yra didesnė, taip pat patikrinamas kitų pareiškėjų arba koordinatorių finansinis pajėgumas, net jei nepasiekama 1 dalyje nurodyta prašomo finansavimo riba.
3. Jei finansinį pajėgumą struktūriškai garantuoja kitas teisės subjektas, patikrinamas to kito teisės subjekto finansinis pajėgumas.
4. Jei pareiškėjo finansinis pajėgumas menkas, gali būti nustatyta, kad pareiškėjas gali dalyvauti veiksmuose su sąlyga, kad pateiks susijusio subjekto pareiškimą dėl solidariosios atsakomybės.
5. Įnašas į 30 straipsnyje nustatytą savidraudos mechanizmą laikomas pakankama Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 155 straipsnyje numatyta garantija. Iš naudos gavėjų negali būti priimama jokia papildoma garantija ar užstatas ar reikalaujama juos pateikti.

[25 straipsnis

Skyrimo kriterijai ir atranka

1. Pasiūlymas vertinamas remiantis šiais skyrimo kriterijais:
 - a) pažangumo;
 - b) poveikio;
 - c) įgyvendinimo kokybės ir efektyvumo.

Išsamios 1 dalyje nurodytų skyrimo kriterijų taikymo taisyklės nustatomos darbo programoje.

2. Nukrypstant nuo 1 dalies, EMTT mažai tirtų sričių mokslinių tyrimų veiksmų ir mokslinių tyrimų bei mokymo veiksmų pasiūlymams taikomas tik tos dalies a punkte nurodytas pažangumo kriterijus.]

26 straipsnis

Laikas iki dotacijos suteikimo

1. Nukrypstant nuo Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 197 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos, nustatomi šie laikotarpiai:
 - a) visi pareiškėjai apie jų paraiškų vertinimo rezultatus informuojami ne vėliau kaip per penkis mėnesius nuo galutinės išsamių pasiūlymų pateikimo dienos;
 - b) susitarimai dėl dotacijos su pareiškėjais pasirašomi ne vėliau kaip per septynis mėnesius nuo galutinės išsamių pasiūlymų pateikimo dienos.
2. Nepakenkiant vertinimo ir skyrimo procedūros kokybei, darbo programoje gali būti nustatyti trumpesni, nei numatyta 1 dalyje, laikotarpiai.
3. Be Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 197 straipsnio 2 dalies antroje pastraipoje nustatytų išimčių, šio straipsnio 1 dalyje nurodyti laikotarpiai gali būti ilgesni, jei pasiūlymai susiję su EMTT veiksmams, veiksmams, kuriems teikiamas parama pagal kelias šios Programos dalis arba kitas Sąjungos programas, ir kai veiksmai pateikiami etikos aspektams įvertinti, saugumui patikrinti ar vertinimams, susijusiems su Sąjungos konkurencingumo, be kita ko, jos strateginio turto ir interesų, apsauga, atlikti.

[27 straipsnis

Finansavimo normos

1. Visai vykdant veiksmą finansuojamai veiklai taikoma viena finansavimo norma. Didžiausia norma kiekvienam veiksmui nustatoma darbo programoje.

2. Gali būti kompensuojama iki 100 % visų tinkamų finansuoti veiksmo pagal Programą išlaidų, išskyrus pelno siekiančius teisės subjektus, kuriems gali būti kompensuojama iki 70 % visų tinkamų finansuoti išlaidų. Išimties tvarka MVĮ gali būti taikoma iki 100 % visų tinkamų finansuoti išlaidų finansavimo norma.]

28 straipsnis

Netiesioginės išlaidos

1. Netiesioginės tinkamos finansuoti išlaidos sudaro 25 % visų tiesioginių tinkamų finansuoti išlaidų, neįskaitant tiesioginių tinkamų finansuoti subrangos išlaidų, finansinės paramos trečiosioms šalims ir visų vieneto įkainių ar fiksuotųjų sumų, į kuriuos įeina netiesioginės išlaidos. Kai tikslinga, į vieneto įkainius ar fiksuotąsias sumas įeinančios netiesioginės išlaidos apskaičiuojamos taikant pirmesniame sakinyje nurodytą fiksuotąją normą, išskyrus prekių bei paslaugų, už kurias išrašomos vidaus sąskaitos faktūros, vieneto įkainius, kurie apskaičiuojami remiantis faktinėmis išlaidomis pagal įprastus naudos gavėjų išlaidų apskaitos metodus.
2. Nepaisant 1 dalies, jei tai numatyta darbo programoje, netiesioginės išlaidos gali būti deklaruojamos kaip fiksuotoji suma arba vieneto įkainis.

29 straipsnis

Tinkamos finansuoti išlaidos

1. Nukrypstant nuo Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 193 straipsnio 2 dalies, tinkamos finansuoti yra su ištekliais, kuriuos kaip nepiniginį įnašą suteikia trečiosios šalys, susijusios išlaidos, jei jos neviršija trečiosios šalies tiesioginių tinkamų finansuoti išlaidų sumos.
2. Nukrypstant nuo Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 195 straipsnio 2 dalies, iš rezultatų valorizacijos gautos pajamos nelaikomos veiksmo pajamomis.

- 2a. Sąjungos įnašu įgyvendinant programą „Marie Skłodowskos-Curie veiksmas“ tinkamai atsižvelgiama į visas papildomas naudos gavėjo išlaidas, susijusias su motinystės atostogomis, vaiko priežiūros atostogomis, laikinojo nedarbingumo atostogomis, specialiomis atostogomis ar tyrėją samdančios priimančiosios organizacijos pasikeitimu arba tyrėjo šeimos statuso pasikeitimu per susitarimo dėl dotacijos galiojimo laikotarpį.

30 straipsnis

Savidraudos mechanizmas

1. Sukuriamas savidraudos mechanizmas (toliau – SDM), kuris pakeičia pagal Reglamento (ES) 2021/695 37 straipsnį sukurtą SDM ir perima su juo susijusias teises bei pareigas. SDM lėšomis dengiama rizika, susijusi su tam tikrų programos „Europos horizontas“ naudos gavėjų mokėtinų sumų nesusigrąžinimu, kai taikomas tiesioginis ir netiesioginis valdymas, taip pat bet kokia ankstesnė rizika, dengiama pagal Reglamento (ES) 2021/695 37 straipsnį.
2. SDM valdo Sąjunga, atstovaujama Komisijos, kuri veikia kaip vykdomoji atstovė. Komisija įgyvendinimo aktu nustato konkrečias SDM veikimo taisykles.
3. Naudos gavėjai teikia įnašą, kuris sudaro 5 % veiksmui skirtos Sąjungos finansavimo sumos. Remdamasi skaidriais periodinio vertinimo rezultatais, Komisija gali padidinti tokį įnašą iki 8 % arba sumažinti jį iki mažesnio nei 5 %. Įnašas išskaitomas iš pradinio išankstinio finansavimo sumos ir naudos gavėjams grąžinamas išmokant likutį. Toks įnašas negali viršyti pradinio išankstinio finansavimo sumos.
4. Visa SDM finansinė grąža ir visos susigrąžintos sumos sudaro SDM skirtas išorės asignuotąsias pajamas, kaip apibrėžta Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 21 straipsnio 5 dalyje. Jei grąža nepakankama, SDM netaikomas, o dotaciją suteikusi institucija sumas susigrąžina tiesiogiai.

5. Kai visų dotacijų, kurių rizika dengiama SDM lėšomis, procesas baigiamas, Komisija gali susigrąžinti visas SDM turimas sumas ir jos sudaro Programai arba ją pakeisiančiai programai skirtas išorės asignuotąsias pajamas, kaip apibrėžta Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 21 straipsnio 5 dalyje.

31 straipsnis

Nuosavybės teisė į rezultatus

1. Naudos gavėjams nuosavybės teise priklauso jų sukurti rezultatai.
2. Rezultatai yra dviejų ar daugiau naudos gavėjų bendra nuosavybė, jei jie šiuos rezultatus sukūrė bendromis jėgomis ir neįmanoma:
 - a) nustatyti kiekvieno naudos gavėjo atitinkamo indėlio arba
 - b) atskirti rezultatų, kai teikiama paraiška dėl jų apsaugos.

Jie raštu susitaria dėl savo bendros nuosavybės paskirstymo ir naudojimosi ja sąlygų. Jei nesutarta kitaip, kiekvienas bendraturtis gali trečiosioms šalims suteikti neišimtinę licencijas valorizuoti bendrai turimus rezultatus (be teisės teikti sublicencijas), jei kitiems bendraturčiams apie tai iš anksto pranešama ir suteikiama tinkama ir pagrįsta kompensacija. Bendraturčiai gali raštu susitarti taikyti kitokį nei bendros nuosavybės principą.
3. Jei teisės į rezultatus turi veiksmė dalyvaujančios trečiosios šalys (įskaitant darbuotojus), naudos gavėjai užtikrina, kad tomis teisėmis būtų galima naudotis taip, kad tai derėtų su jų pareigomis, susijusiomis su tais rezultatais.
4. Tinkamai pagrįstais atvejais nuosavybės teisių perdavimui gali būti taikomos darbo programoje arba susitarime dėl dotacijos nustatytos sąlygos, įskaitant reikalavimą perduoti su rezultatais susijusias pareigas.

Sklaida ir valorizacija

1. Naudos gavėjai valdo savo rezultatus laikydamiesi pareigų, nustatytų darbo programoje arba susitarime dėl dotacijos. Tai darydami naudos gavėjai:
 - a) jei tai pagrįsta, apsaugo savo rezultatus, visų pirma tuo atveju, jei rezultatai turi komercinį potencialą arba yra svarbūs saugumui;
 - b) suteikia prieigą prie savo rezultatų ir pirminės informacijos, jei to reikia veiksmo užduotims atlikti arba rezultatams valorizuoti;
 - c) deda visas pastangas valorizuoti savo rezultatus tiesiogiai arba netiesiogiai, be kita ko, perduodami rezultatų nuosavybę arba suteikdami licenciją jais naudotis; jei per tam tikrą laikotarpį rezultatai nevalorizuojami, jų valorizacijai palengvinti Komisija gali nustatyti, kokias priemones ir įrankius turi naudoti atitinkami naudos gavėjai, pavyzdžiui, priemonės, nustatytas Reglamento (ES) XXX [Europos konkurencingumo fondas] III skyriuje išdėstytoje valorizacijos strategijoje;
 - d) kuo greičiau tinkamai paviešina rezultatus, kartu užtikrindami rezultatų konfidencialumą, jei to reikia rezultatams apsaugoti, rūpinantis saugumu ar dėl teisėtų interesų;
 - e) taiko atvirojo mokslo praktiką, be kita ko:
 - i) užtikrina atvirą prieigą prie visų recenzuotų mokslinių publikacijų, kad būtų galima susipažinti su rezultatais;
 - ii) atsakingai valdo veiksmo mokslinių tyrimų duomenis ir kitus rezultatus pagal randamumo, prieinamumo, sąveikumo ir pakartotinio panaudojimo principus (FAIR principus), taip pat užtikrina atvirą prieigą prie jų, nebent to neleidžia taikomi teisės aktai ir teisėti interesai, įskaitant komercinius interesus, ar kiti suvaržymai;

- f) jeigu darbo programoje nenumatyta kitaip, parengia savo rezultatų, įskaitant duomenis, valdymo planą ir jį reguliariai atnaujina;
- g) suteikia nemokamą prieigą prie savo rezultatų toliau nurodytiems subjektams, kad jie galėtų kurti, įgyvendinti ir stebėti savo politiką ar programas:
 - i) Sąjungos institucijoms, organams, įstaigoms ar agentūroms;
 - ii) valstybių narių nacionalinėms institucijoms, jei tai numatyta darbo programoje arba susitarime dėl dotacijos.

33 straipsnis

Ikiprekybiniai viešieji pirkimai ir novatoriškų sprendimų viešieji pirkimai

1. Dotacijų veiksmuose gali būti numatyti arba jų pirminis tikslas gali būti ikiprekybiniai viešieji pirkimai arba novatoriškų sprendimų viešieji pirkimai. Šiuos pirkimus turi vykdyti naudos gavėjai, kurie yra vieši perkantieji subjektai arba privatūs perkantieji subjektai.
2. Pirkimo procedūros:
 - a) kai jas vykdo vieši perkantieji subjektai, turi atitikti konkurencijos taisykles ir skaidrumo, nediskriminavimo, vienodo požiūrio, patikimo finansų valdymo ir proporcingumo principus, taikytinas ES taisykles dėl Sąjungos strateginės autonomijos apsaugos bei konkrečių sektorių Sąjungos norminius reikalavimus;
 - b) kai jas vykdo privatūs perkantieji subjektai, turi atitikti SESV principus, konkurencijos taisykles ir taikytiną sutarčių teisę, ES taisykles dėl Sąjungos strateginės autonomijos apsaugos bei konkrečių sektorių Sąjungos norminius reikalavimus;
 - c) gali leisti pagal tą pačią procedūrą skirti kelias sutartis (pasirinkti kelis tiekėjus);
 - d) numato, kad sutartys bus skiriamos ekonomiškai naudingiausiems pasiūlymams, kartu užtikrinant, kad nebūtų interesų konfliktų.

3. Iki prekybinių viešųjų pirkimų atveju pirkimo procedūra gali būti paspartinta ir joje gali būti numatytas pirmųjų tokio pobūdžio sprendimų, skirtų supaprastinti ir palengvinti įgyvendinimą, pirkimas.
4. Gali būti taikomos specialios sąlygos, be kita ko, susijusios su įsigytų paslaugų teikimo, prekių tiekimo ar darbų atlikimo vieta ir rezultatų nuosavybės teisėmis bei prieiga prie jų. Tarp jų – šios ikiprekybiniais viešiesiems pirkimams taikomos sąlygos:
 - a) rangovams priklauso bent jau su jų sukurtais rezultatais susijusios intelektinės nuosavybės teisės, o perkantiesiems subjektams suteikiama bent jau nemokama prieiga prie tų rezultatų jų pačių reikmėms ir nemokama prieiga prie tų rezultatų jų dabartiniais ir būsimiems rangovams, kad jie galėtų tuos rezultatus naudoti perkančiųjų subjektų reikmėms;
 - b) kraštinėse situacijose, kai rangovai negali pateikti pakankamai sprendimų, kad patenkintų platesnę paklausą ES rinkoje, perkantieji subjektai turi teisę suteikti arba reikalauti, kad rangovai suteiktų trečiosioms šalims teisę komerciniais tikslais naudoti rezultatus perkančiojo subjekto reikmėms ir platesnėse rinkose neišimtinu pagrindu ir sąžiningomis ir pagrįstomis sąlygomis;
 - c) jei rangovai per nustatytą laikotarpį savo rezultatų komerciniais tikslais nepanaudoja arba juos panaudoja taip, kad tai prieštarauja viešajam interesui, iš jų gali būti pareikalauta rezultatų nuosavybės teisės perduoti perkantiesiems subjektams, laikantis viešojo pirkimo sutarties sąlygų.
5. Komisijos arba įgyvendinimo įstaigų vykdomi pirkimo veiksmai gali būti ikiprekybiniai viešieji pirkimai arba novatoriškų sprendimų viešieji pirkimai. Šiuos pirkimus vykdo Komisija arba atitinkama įgyvendinimo įstaiga pati savo vardu arba kartu su valstybių narių ir Programos asocijuotųjų trečiųjų valstybių perkančiosiomis organizacijomis.

III skyrius

Europos inovacijų taryba

34 straipsnis

Europos inovacijų tarybai taikomos konkrečios taisyklės

1. Pagal Reglamento (ES) XXX [Europos konkurencingumo fondas] 20 straipsnio 2 dalies a punkto i papunktį ir kaip nurodyta darbo programoje, EIC programos „Transition“ dotacijos, programos vadovui rekomendavus ir nepriklausomiems išorės ekspertams patarus, gali būti skiriamos neskelbiant kvietimo teikti pasiūlymus, laikantis aiškių ir objektyvių kriterijų, siekiant toliau finansuoti rezultatus, gautus vykdant veiksmus, finansuotus pagal Programą ir Reglamentą (ES) 2021/695.
2. Pagal EIC programą „Accelerator“ remiami tik atskiri naudos gavėjai ir atskiri subjektai, į kuriuos investuojama, kurie yra MVI, įskaitant startuolius ir veiklą plečiančias įmones, o tinkamai pagrįstais atvejais – ir mažos vidutinės kapitalizacijos įmonės.
3. Pasiūlymą dėl EIC programos „Accelerator“ veiksmų gali teikti vienas ar daugiau teisės subjektų, ketinančių įsteigti arba remti potencialų gavėją, gavę išankstinį to gavėjo sutikimą. Jei pasiūlymas atrenkamas finansuoti, susitarimas dėl dotacijos ir investicijos pasirašomas tik su tuo gavėju.
4. Derinamojo finansavimo veiksmų atveju naudos gavėjas ir subjektas, į kurį investuojama, gali nesutapti, t. y. subjektas, į kurį investuojama, gali būti naudos gavėjo kontroliuojančioji arba patronuojančioji įmonė.
5. Finansavimo įstaigos, įgyvendinančios Sąjungos programas, arba nacionalinės ar regioninės finansavimo įstaigos arba Komisijos patvirtintų regioninių ar nacionalinių programų vykdytojai gali tiesiogiai pateikti pasiūlymą pagal EIC programos „Transition“ arba „Accelerator“ kvietimą, jei tokie pasiūlymai teikiami atlikus patvirtintų finansavimo įstaigų ir programų finansuojamo veiksmo projekto peržiūrą ir laikantis EIC darbo programoje nustatytų sąlygų (EIC schema „Plug-in“ ir EIC schema „Fast Track“).

6. EIC programos „Accelerator“ atveju 25 straipsnio 1 dalyje nustatytą trečią vertinimo kriterijų pakeičia veiksmo rizikos lygis, įgyvendinimo kokybė ir veiksmingumas ir Sąjungos paramos poreikis.
7. Investuojama į įprastiems investuotojams nepatrauklius subjektus ir kartu su kitais privačiais investuotojais. Tačiau tais atvejais, kai tokia parama teikiama ne vien Europos konkurencingumo fondo lėšomis arba kai įmonės Sąjungoje neranda privačių bendro investavimo dalininkų ar yra finansiškai patrauklios tik įprastiems investuotojams už ES ribų, siekiant apsaugoti Sąjungos strateginius interesus išimtiniais ir tinkamai pagrįstais atvejais parama tokioms investicijoms gali būti teikiama.
8. Nukrypstant nuo Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 212 straipsnio 2 dalies a punkto, EIC programos „Accelerator“ investavimo veiksams netaikomos ekonominio gyvybingumo sąlygos.

Nukrypstant nuo Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 212 straipsnio 3 dalies pirmos, antros ir ketvirtos pastraipų, iš EIC fondo su nuosavu kapitalu susijusių veiksmų, finansuojamų pagal šį reglamentą ir ankstesnius teisės aktus, gautos pajamos arba su tais veiksmais susijusios grąžintos ir susigražintos sumos naudojamos teikti Sąjungos paramą EIC fondo su nuosavu kapitalu susijusiems veiksams. Nukrypstant nuo Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 21 straipsnio 3 dalies f punkto ir vadovaujantis 21 straipsnio 5 dalimi, šie ištekliai sudaro šios Programos išorės asignuotąsias pajamas.

9. Jei išmatuojamos tarpinės reikšmės nepasiekiamos arba jei naudos gavėjas be tinkamai pagrįstos priežasties atsisako paramos investicijoms, derinamojo finansavimo veiksmai sustabdomi, iš dalies keičiami arba tinkamai pagrįstais atvejais nutraukiami.
10. Paskesnes investicijas EIC fondas išimties tvarka gali skirti tik vienu iš šių dviejų atvejų:
 - a) jei to reikia apsaugoti Sąjungos strateginiam turtui, interesams, autonomijai ar saugumui arba
 - b) jei be EIC paskesnės investicijos vėlesni finansavimo etapai nebūtų vykdomi arba būtų vykdomi gerokai nepalankesnėmis sąlygomis.

11. Papildomi paskesnės paramos skyrimo apribojimai, visų pirma susiję su tos paramos dydžiu, gali būti nustatyti EIC darbo programoje. Apie tokius paskesnės paramos atvejus tinkamai ir laiku informuojamas Programos komitetas.

35 straipsnis

Panaikinimas

Reglamentas (ES) 695/2021 panaikinamas nuo 2028 m. sausio 1 d.

36 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos

1. Šis reglamentas neturi poveikio susijusių veiksmų tęsimui ar keitimui iki jų užbaigimo pagal Reglamentą (ES) 2021/695, kuris toliau taikomas tiems veiksmams tol, kol jie užbaigiami.
2. Programos finansinio paketo lėšomis taip pat gali būti dengiamos techninės ir administracinės paramos išlaidos, būtinos užtikrinti perėjimui nuo priemonių, patvirtintų pagal ankstesnį teisės aktą – Reglamentą (ES) 2021/695, prie Programos.

Įsigaliojimas ir taikymas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje.

Jis taikomas nuo 2028 m. sausio 1 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu Tarybos vardu

Pirmininkas / Pirmininkė Pirmininkas / Pirmininkė
